PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XIX. Št. 125 (5500)

TRST, torek 28. maja 1963

PRVI DAN POSVETOVANJ PRI BODOČEM PREDSEDNIKU VLADE

Morovi razgovori s prvaki strank levega centra Nenni: «Naloga je vse prej kot enostavna»

Saragat je optimist - Reale: «Nismo govorili o Saragatovem kompromisu za dežele» Danes dopoldne bo imel Moro tehnične razgovore, jutri popoldne pa se sestane vodstvo KD, nato pa še vodstvi parlamentarnih skupin KD - Segni na kongresu za šolsko medicino - Simpozij o vprašanjih dežele

RIM, 27. — Politični tajnik KD Aldo Moro, ki mu je predsednik republike Segni v soboto zaupal sestavo nove vlade, je danes začel s posvetovanji in sprejel predsednike parlamentarnih skupin poslanske zbornice in senata vseh štirih strank levega centra.

Najprej sta bila dopoldne pri njem Saragat in Lami-Starnuti. Po razgovoru je Saragat izjavil novinarjem, da ne more dajati nikakršnih izjav zlasti pa ne o podrobnostih. Pač pa je izrazil «odločen vtis, da če bodo stranke ravnale s čutom odgovornosti, bo rešitev pozitivna». Glede trajanja pogajanj je dejal, da po njegovem mnenju «ne bodo dolga». Za nadaljevanje razgovorov pa je Saragat mnenja, da ne bo prišlo do kolegialnih stikov. O tem bo seveda odločal Moro.

Za Saragatom je sprejel Moro Realeja, političnega tajnika republikanske stranke, ki je na vprašanje, ali bo prišlo do kolegialnih sestankov, odgovoril, da pri splošnih pogajanjih pride v določenem trenutku tudi do kolegialnih razgovorov in da se bo verjetno to zgodilo tudi sedaj. Ko so ga vprašali, ali bo že do 2. junija, t.j. do državnega praznika, nova vlada sestavljena, je Reale odgovoril: «Zdi se mi, da preveč prehitevate. Ne vem. Upam, da bo.»

VPRASANJE: «Ali je res, da se hoče čakati do 9. junija, t.j. do izidov sicilskih deželnih volitev?»

ODGOVOR: «Nismo govorili o dokazu devetih'.»

VPRASANJE: «Ali ste med razgovori omenili tudi program?»

REALE: «Očitno da. To si lahko predstavljate, ker predhodni razgovor vsebuje tudi nujno omenjanje programskih točk, toda nikar me ne vprašujte o podrobnostih, ker vam ne bom odgovoril.»

VPRAŠANJE: «Ali sploh niste govorili o Saragatovem kompromisu za deželo, t.j. o formuli postopnosti v okviru celote?»

REALE: «Nismo govorili o tem.»

Nekaj pred 12.30 sta prišla na Piazza del Gesù, kjer na sedežu KD Moro vodi razgovore, Nenni in Barbareschi. Na posvetovanjih sta ostala več kot dve uri. Nenni je novinarjem izjavil: «Seveda gre za fazo diskusije, pogajanj, ki zahteva od vseh diskretnost in dobro voljo. Dobra volja je tu; diskretnost mi pa boste oprostili in jo boste celo smatrali kot dokaz take dobre volje. Kar se tiče osnovnih vprašanj, sem vam imel priliko povedati že pri prejšnjem srečanju, da je naloga ob začetku vse prej kot enostavna.»

VPRASANJE: «Kdaj se boste vrnili k Moru?»

NENNI: «Kadar me bodo poklicali.»

Ko so novinarji sen. Barbareschija vprašali, ali je bil današnji razgovor pozitiven, je odgovoril: «Gre za prvi razgovor.»

VPRASANJE: «Ali je bil pozitiven?»

BARBARESCHI: «Zame je pozitiven.»

Ob 19. uri pa je Moro sprejel predsednika obeh demokristjanskih parlamentarnih skupin Zaccagninija in Gavo, ki sta ostala pri njem dve uri in pol. Nato pa se je razgovarjal s podtajniki svoje stranke Salizzonijem, Scaglio in Forlanijem. Jutri zjutraj bo imel Moro samo tehnične razgovore. Popoldne se bo sestalo vodstvo KD, v sredo zjutraj pa vodstvi obeh parlamentarnih skupin KD.

Po sestanku z Morom je Nenni danes popoldne vodil sestanek članov vodstva PSI, kateremu je poročal o svojih današnjih razgovorih z bodočim predsednikom vlade. Nenni je na sestanku povedal, da bo jutri zjutraj poslal Moru o zahtevah PSI posebno «*promemorio*», ki jo je bodoči predsednik vlade od njega zahteval. Jutri pa se bodo sestali člani vodstva zbornice in senata parlamentarnih skupin PSI.

Predsednik republike Segni je sprejel danes na Kvirinalu obrambnega ministra Andreottija, ki mu je verjetno poročal o zasedanju sveta ministrov NATO v Ottawi, katerega se je udeležil. Segni je sprejel tudi notranjega ministra Tavianija. Pred tem pa je predsednik republike prisostoval otvoritvi 4. mednarodnega kongresa za šolsko in univerzitetno higieno in medicino, ki se vrši pod njegovim pokroviteljstvom. Na kongresu sodeluje 21 držav. Uradni otvoritveni govor je imel minister za zdravstvo sen. Jervolino, ki je med drugim povedal, kaj je bilo v Italiji storjeno na področju šolske medicine.

V Florenci pa je minister za reformo javne uprave sen. Medici prisostvoval otvoritvi mednarodnega simpozija o «*Vprašanjih dežele in lokalne uprave*». Prof. Maranini je uvodoma povedal, da vprašanje dežel ne more biti rešeno in obravnavano samo zase, temveč v okviru lokalnih samouprav ter poudaril, da je vprašanje avtonomij tudi vprašanje utrditve liberalnih jamstev in skladnosti z osrednjo vlado. Prof. Negri je govoril o «*Lokalnih upravah in demokratičnem razvoju*», prof. Crisafulli je obravnaval temo «*Dežela pred ustavnim sodiščem*» ter obširno govoril o sedanjih avtonomnih deželah s posebnimi statuti ter dejal, da je njihova avtonomija preveč omejena s pravilniki za izvajanje statutov.

Dejal je, da ustavno sodišče izključuje možnost, da bi dežele lahko imele pravico pritožbe proti vsedržavnemu zakonu. Dejal je, da je v tem pogledu vladala določena zmešnjava, ki jo je povzročil tisti člen ustave, ki proglaša enakost deželnega in državnega zakona, toda po mnenju ustavnega sodišča je veljaven samo državni zakon. Spričo omejene avtonomije dežel s posebnim statutom in spričo dejstva, da bi morale imeti nastajajoče dežele z navadnimi statuti še manj oblasti, je Crisafulli poudaril, da se ne bi smeli bati prevelike decentralizacije. Potrebno pa je proučiti, koliko stanejo dežele in razmisliti ali je izdatek primeren. Precej zanimanja je bilo za razpravo prof. Jovana Djordjevića iz Beograda, ki je govoril o decentralizaciji socialističnih republik. Zanimivo je bilo tudi izvajanje poljskega prof. Zavadckija, Angež Maddick je govoril o etžnjav v Angliji po decentralizaciji funkcij in razširitvi oblasti lokalnih organov. Sledilo je še več bolj ali manj zanimivih predavanj.

Medtem pa postaja vedno bolj pereče vprašanje mafije na Siciliji. S tem v zvezi je danes predsednik poslanske zbornice Leone sprejel štiri komunistične poslance, ki so zahtevali sklicanje parlamentarne preiskovalne komisije o mafiji. Leone je obljubil, da bo poskrbel za nadomestitev nekaterih članov komisije zaradi ostavke predsednika komisije socialdemokratskega poslanca Paola Rossija. Sporazumno s predsednikom senata bo poskrbel za novega predsednika komisije. V posebnem poročilu o tem se poudarja, da se bo komisija izpopolnila še pred začetkom delovanja parlamenta.

Danes se je sestal izvršni odbor CGIL, ki je razpravljal: 1. o perspektivah za razvoj sindikalne akcije v industriji in 2. o položaju na podeželju ter agrarni politiki CGIL. O prvi točki dnevnega reda je poročal konfederalni tajnik Rinaldo Scheda. V poročilu je predvsem poudaril, da je spričo zadržanja delodajalcev in Confindustrie mnogo znakov za nadaljnjo zaostritev spričo zahtev delavstva v industriji. Podčrtal je, da je glavni vzrok sedanjih težav v poskusu delodajalcev vplivati na javno mnenje proti sindikalnemu pritisku delavcev. Scheda je dodal, da CGIL ne zanika težav na področju gospodarstva in produkcije «spričo sedanjega inflacionističnega procesa». Toda te težave je treba pripisati «določenemu tipu gospodarske ekspanzije ter protislovjem v kapitalizmu, ki so postala vedno bolj očitna v mednarodnem merilu».

Za stališče CISL in UIL pa je dejal, da povzroča zaskrbljenost, ker je to stališče ekskluzivistično; izogniti se hočeta reševanju vprašanj, katera nastajajo spričo poteka veljavnosti važnih delovnih sporazumov raznih kategorij. Scheda je dejal, da je okrepitev CGIL glavni pogoj uspešne sindikalne borbe. Seja izvršnega sveta CGIL se bo nadaljevala jutri, ko bo poročal tajnik Foa o položaju na podeželju in agrarni politiki.

Danes je bil sklenjen sporazum o obnovi delovne pogodbe za delavce v tovarnah cementa. Pogajanja za rešitev mezdnega spora s presajevalkami riža se bodo nadaljevala — kot poroča deželna delavska zbornica v Milanu — takoj ko se bo pokazala možnost obnove razgovorov med predstavniki delavcev in delodajalcev.

Iz Washingtona so sporočili, da je skupina funkcionarjev Bele hiše, ki bo obiskala Italijo pred obiskom Kennedyja, da bi obisk pripravila, svoj prihod odložila. Iz Washingtona so sporočili, da je predstavnik Bele hiše Salinger izjavil, da glede Kennedyjevega programa za obisk v Evropi ni nobenih sprememb.

PO KONFERENCI V ADIS ABEBI

Izjave afriških voditeljev o važnosti sprejetih sklepov

Modibo Keita: «Velike države morajo izbirati med prijateljstvom z afriškimi narodi in podpiranjem kolonialističnih držav»

ADIS ABEBA, 27. — Afriški voditelji so izrazili veliko zadovoljstvo nad uspehom konference na vrhu, ki je pripeljala do sporazuma o ustanovitvi organizacije afriške enotnosti. Na zaključni seji je etiopski cesar Haile Selasi pouradil, da bo konferenca svetal primer skupnih naporov in bratstva, in je dodal: «Bodimo in ostanimo združeni, da bomo ustvarili srečno prihodnost našim rodovom».

Predsednik Ugande Obote je izjavil: «Zapuščamo Adis Abebo in pozabljamo na listini Casablance in Monrovije — saj danes obstaja samo ena afriška listina. Prvikrat v zgodovini Afrike se je podpisala listina vseh svobodnih narodov in priča smo velike buditve tega kontinenta».

Predsednik Malija Modibo Keita je izjavil, da bodo v prihodnjih dneh velike države postavljene pred izbiro med prijateljstvom z afriškimi narodi in njihovim podpiranjem kolonialističnih držav, kakor je Portugalska, ali rasistov, kakor je Južna Afrika.

Predsednik Gane Nkrumah je izjavil, da sprejete odločbe izražajo afriško stvarnost. Pripomnil je: «Naša neodvisnost bi bila nesmiselna, če ne bi bila vsa Afrika svobodna. Po tej konferenci so borci za svobodo svojih dežel na tej celini lahko prepričani, da niso sami. Z njimi je vsa Afrika. Odkrili smo skupno osebnost ter se odločili, da delamo skupno. Sprejem listine pomeni za nas konec različnih regionalnih skupin».

Gvinejski predsednik Seku Ture je izjavil, da ustanovitev nove organizacije pomeni, da bodo istočasno izginile zveza med Gano, Gvinejo in Malijem ter casablanška in monrovijska skupina. «Ne moremo se združevati na nižji ravni, potem ko smo dosegli višjo raven,» je pripomnil Seku Ture.

Tunizijski predsednik Burgiba je izjavil, da je sedaj treba konkretizirati, kar so sklenili v Adis Abebi.

Naser in predsednik alžirske vlade Ben Bela sta se vrnila iz Adis Abebe v Kairo, kjer sta imela sinoči dolg razgovor. V poučenih krogih pravijo, da sta govorila o rezultatih konference v Adis Abebi in o položaju na arabskem svetu.

Kairski tisk objavlja pod velikimi naslovi podrobnosti o konferenci v Adis Abebi, o kateri je član egiptovskega izvršnega sveta Ali Sabri izjavil, da gre za važen preobrat v afriški zgodovini.

Ben Bela se bo vrnil v Alžir verjetno 29. t.m.

Poslanec Lambrakis je včeraj umrl

SOLUN, 27. — Poslanec grške levice Grigoros Lambrakis, ki so ga nedavno napadli v Solunu fašistični elementi, je umrl danes ponoči zaradi možganskega krvavitvijo. V Solun so prišli zdravniki specialisti iz Sovjetske zveze, Velike Britanije, ČSSR in Madžarske, ki so skušali rešiti Lambrakisu življenje, toda vse njihovo prizadevanje je bilo zaman.

V Solunu je vojska od davi v pripravljenosti, da nastopi za primer neredov, ki bi utegnili nastati zaradi smrti Lambrakisa. Truplo pokojnika bodo prepeljali v Atene, kjer bo pogreb.

Po napadu na Lambrakisa je v Atenah in Solunu še vedno zelo napeto. Lambrakisa so fašisti napadli ob zaključku zborovanja «Zveze za mir in jedrsko razorožitev».

Združena demokratska levica je predložila parlamentu interpelacijo v zvezi z dejavnostjo desničarskih organizacij. Poslanec levice Bredimas pa je zahteval, naj se parlament, ki je sedaj na počitnicah, nujno sestane na izrednem zasedanju.

Lambrakis je imel 45 let. Bil je asistent na atenski univerzi.

V Solunu so bile danes demonstracije, med katerimi so demonstranti nosili table, obrobljene s črnimi trakovi. Demonstranti so se spopadli s policijo, ki jih je razganjala.

V Atenah je nocoj čakala na postaji ogromna množica prihod vlaka, s katerim so pripeljali iz Soluna truplo Lambrakisa. Po ulicah, kjer je šel mimo žalni sprevod, je množica napravila špalir in polglasno pela grško himno. Pogreb pokojnika bo jutri popoldne v Atenah.

BONN, 27. — Predsednik de Gaulle bo na uradnem obisku v Zahodni Nemčiji 5. in 6. julija. To je sporočil Adenauer na sestanku demokristjanske stranke.

DANES

Ves demokratični svet je pretresla in ogorčila včeraj novica, da je ponoči umrl poslanec grške levice Grigoros Lambrakis, ker so ga nedavno napadli v Solunu fašisti. Umrl je na posledicah možganske krvavitve; specialisti iz SZ, Velike Britanije, ČSSR in Madžarske ga niso mogli rešiti. Po napadu na Lambrakisa je v Atenah in Solunu še vedno zelo napeto.

Afriški voditelji so izrazili veliko zadovoljstvo nad uspehom afriške konference v Adis Abebi. Eden izmed njih je dejal: «Zapuščamo Adis Abebo in pozabljamo na listini Casablance in Monrovije — saj danes obstaja samo ena afriška listina. Prvič v zgodovini Afrike je bila podpisana listina vseh svobodnih narodov Afrike, in priča smo velike buditve tega kontinenta». Drugi pa je dejal: «Sedaj je treba konkretizirati, kar smo v Adis Abebi sklenili».

V Italiji ima Aldo Moro, ki je v soboto prejel mandat za sestavo nove vlade, danes za seboj prvi dan svojih posvetovanj z voditelji vseh štirih strank levega centra. S predstavniki drugih strank se sploh ne namerava posvetovati, ker je že v soboto izjavil, da pač drugačna vlada, spričo izida aprilskih volitev, ne prihaja v poštev. Seveda o vsebini včerajšnjih razgovorov ni nihče mogel ali smel povedati kakih podrobnosti. Vendar pa se iz pičlih izjav Saragata, Realeja in Nennija novinarjem lahko sklepa, da je prvi še kar zadovoljen s pogajanji, drugi nekoliko manj, medtem ko je tretji imel za umestno poudariti, da je Morova naloga «vse prej kot lahka». Čeprav je Nennijev razgovor trajal dve uri, se zdi, da si Moro o socialističnih predlogih še ni popolnoma na jasnem, kajti sicer morda vendarle ne bi zahteval od Nennija, naj mu danes zjutraj prinese te predloge in zahteve zapisane še «črno na belem». Ni izključeno — če bodo glavne težave kmalu odstranili — da bo nova vlada sestavljena že do državnega praznika 2. junija. Govori se, da bo Saragat zunanji minister, Fanfani minister za gospodarsko načrtovanje, Pella pa za proračun.

Črnci v ZDA nadaljujejo svojo akcijo za uresničenje popolne enakopravnosti

Dve odločbi vrhovnega sodišča proti rasizmu - Pastor King je izjavil, da je Kennedyjeva akcija nezadostna - Pravosodni minister se omejuje na «prepričevanje»

WASHINGTON, 27. — Ameriško vrhovno sodišče je izdalo odlok, ki ukazuje takojšnjo integracijo v vseh javnih parkih v Memphisu v državi Tennessee.

Odlok je sodišče izdalo na podlagi akcije, ki jo je bilo začelo enajst črncev iz Memphisa. Zvezno prizivno sodišče v Cincinnatiju je njihovo zahtevo zavrnilo sklicujoč se na odlok vrhovnega sodišča iz leta 1955, ki je določal, naj se rasna integracija v šolah izvede postopoma. Vrhovno sodišče je sprejelo zahtevo črncev in odredilo takojšnjo integracijo. Pri tem je ugotovilo, da je treba pospešiti tudi integracijo v javnih lokalih in šolah.

Razen tega je vrhovno sodišče zavrnilo zahtevo guvernerja Alabame, ki je zahteval umik zveznih čet iz Birminghama, kamor jih je bil poslal predsednik Kennedy, da vzpostavijo red in preprečijo nadaljnje preganjanje črncev.

Pravosodni minister Robert Kennedy je sprejel danes črnskega študenta Meredith, ki je prvi črnski študent, ki je dosegel vpis na univerzo v Missisipiju. Meredith je sporočil časnikarjem, da se je razgovarjal s Kennedyjem o slabem položaju na omenjeni univerzi in o nujnosti, da se odločneje izvajajo zakoni o državljanskih pravicah v zaščito črnskega prebivalstva.

Student Meredith bo v kratkem začel akcijo za ustanovitev «sklada Meredith» za finansiranje črnskih študentov, ki želijo študirati na univerzah, ki so jim sedaj zaprte.

Pravosodni minister Robert Kennedy je predsedoval v Washingtonu zborovanju lastnikov gledališč in kinematografov in jih pozval, naj ukinejo rasno diskriminacijo na tem sektorju v južnih državah. Prejšnji teden je Kennedy govoril o tem z lastniki hotelov.

Po prvem uspehu črncev proti rasistom v Birminghamu se njihove pobude množijo. Črnski voditelji so mnenja, da ni umestno dovoliti premirje rasistom. Pri tem poudarjajo, da je priznavanje državljanskih pravic črncem že za desetletja v zakasnitvi in da ni moč več čakati.

Tega mnenja je bilo tudi zvezno vrhovno sodišče, ki je zavrnilo postopnost za integracijo v javnih parkih in poudarilo, da je treba pospešiti integracijo v javnih lokalih in šolah v Memphisu. Sodišče je poudarilo, da ni moč več čakati na konkretno izvajanje pravic, ki so že določene z zakoni.

Črnski voditelj Martin Luther King, ki je prišel iz zapora v Birminghamu, se je takoj lotil dela za organiziranje vsedržavne propagande za borbo proti rasizmu. V Los Angelesu je predsedoval «zborovanju za Birmingham», katerega se je udeležilo 30.000 ljudi. Po zborovanju so črnci šli v sprevodu po ulicah.

King je na zborovanju izjavil, da je predsednik Kennedy «napravil nekatere važne stvari v zvezi z državljanskimi pravicami, toda ne še dovolj». Obsodil je dejstvo, da Bela hiša ne verjame v rešitve, ki bi jih odredile oblasti, temveč hoče sprožiti prostovoljne pobude vseh belih in črnskih odgovornih elementov v raznih skupnostih. Predsednik pa je vedno pripravljen izvajati zvezno oblast vsakikrat, ko pride do nasilnih dejanj. Vsekakor je pričakovati, da bo sledilo razdobje poostrene borbe proti rasizmu.

Izraelski odgovor na predlog SZ

ŽENEVA, 27. — Sovjetski delegat Carapkin je na današnji seji odbora osemnajstorice prebral noto, ki jo je sovjetska vlada poslala ZDA in Veliki Britaniji ter vladam držav ob Sredozemskem morju in s katero predlaga, naj se Sredozemlje določi za neatomsko področje.

Zahodni predstavniki pa so, kakor običajno, odgovorili, da gre za propagando in da hoče Sovjetska zveza s tem svojim predlogom dobiti prednosti nad Zahodom. Angleški delegat Godber je dejal, da če je določitev neatomskih področij kje koristna, kakor na primer v Latinski Ameriki in Afriki, ni koristna za nekatera področja Zemlje, kjer so v neposrednem stiku sile Vzhoda in Zahoda, kakor v Evropi.

Izraelska vlada je včeraj odobrila odgovor na sovjetsko noto s tem v zvezi. Odgovor bodo poslali prihodnje dni. Izraelska vlada pravi, da je navzočnost podmornic, oboroženih z izstrelki «Polaris» v Sredozemlju samo «del celotnega vprašanja jedrske razorožitve» in da bo določitev neatomskega področja v Sredozemlju mogoča šele tedaj, ko bo dosežen sporazum o svetovni razorožitvi.

Izraelska nota trdi, da je mir na Srednjem Vzhodu v nevarnosti «zaradi stalnega prihajanja konvencionalnega orožja arabskim državam, in jedrska razorožitev sama na sebi ne bi odstranila te nevarnosti».

V Washingtonu je skupina 30 senatorjev zahtevala, naj se ZDA obvežejo, da ne bodo delale jedrskih poskusov v zraku in pod vodo, dokler jih ne bo delala Sovjetska zveza.

O novi srednji šoli

RIM, 27. — Učenci, ki bodo začeli 1. oktobra posečati prvi razred nove državne srednje šole, bodo imeli skupno 25 tedenskih ur pouka. Tako določa ministrski dekret od 24. aprila 1963. Učenci drugega razreda bodo imeli samo 24 ur tedenskega pouka, učenci tretjega razreda pa 23 ur.

Za drugi in tretji razred pa se dodajajo tri ure in osem ur tedenskega pouka za neobvezne predmete. Ti predmeti so za drugi razred «tehnične aplikacije» (dve uri) in glasbena izobrazba (ena ura); za tretji razred pa «tehnične aplikacije» (tri ure) in glasbena izobrazba (ena ura) ter latinščina (štiri ure). Za prvi razred pa sta obvezni dve uri tedensko «tehničnih aplikacij» in ena ura glasbene izobrazbe.

Latinščina se bo začela študirati v drugem razredu, in sicer v obliki «osnovnih pojmov» o tem jeziku, ki jih bodo poučevali med urami za italijanščino, ki jih bo devet tedensko. V ostalih razredih pa bo: v prvem razredu šest ur tedensko za italijanščino, v tretjem pet ur.

V vseh treh razredih srednje šole imajo takoj za italijanščino največ tedenskih ur zgodovina in državljanska vzgoja ter zemljepis s štirimi urami tedensko. Sledi matematika (tri ure), tuji jeziki (dve uri v prvem razredu in tri ure v ostalih dveh razredih).

Razen tega sta bili določeni dve uri v prvih dveh razredih in tri ure v tretjem razredu za «opazovanja in elemente prirodopisa». V vseh treh razredih sta določeni dve uri tedensko za telovadbo.

PO VOLITVAH V OBČINSKE SKUPŠČINE

Nad 90-odstotna udeležba na volitvah v Jugoslaviji

V Sloveniji je znašala udeležba čez 92 odst., v Srbiji pa nad 91 odst.

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 27. — Na včerajšnjih volitvah za občinske skupščine se je po še nepopolnih podatkih republiških komisij Srbije, Bosne in Hercegovine, Slovenije, Hrvaške in Makedonije udeležilo nad 90 odstotkov volilnih upravičencev.

V Srbiji se je volitev udeležilo 4.597.857 volilnih upravičencev od skupnega števila 5.039.926, oziroma 91,23 odstotka.

Po popolnih podatkih republiške volilne komisije Slovenije se je volitev udeležilo 1,014.596 oseb od skupnega števila 1,101.970 volilnih upravičencev, oziroma 92,1 odstotka. Zaradi bolezni in službene odsotnosti se ni moglo volitev udeležiti 62.711 oseb, oziroma 5,7 odstotka. Na volitvah za skupščino kmetijskega sveta delovnih skupnosti se je v Sloveniji udeležilo od skupnega števila 198 tisoč 295 kmetijskih proizvajalcev 177.416 oseb, oziroma 93,7 odstotka. Volitev za občinske svete v okraju Celje se je udeležilo 81,7 odstotka. V okraju Maribor 83,8 odstotka, v okraju Koper 91,6 odstotka, v okraju Ljubljana 90,9 odstotka.

Po še nepopolnih podatkih je bila volilna udeležba v občinske svete v Bosni in Hercegovini 87,5-odstotna, v Makedoniji pa 88,54-odstotna.

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je sprejel včeraj tajnika gospodarske komisije OZN za Evropo dr. Vladimira Velebita, ki je pred dnevi prišel na uraden obisk v Jugoslavijo. Dr. Velebita je sprejel danes podpredsednik zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorović. Danes je dr. Velebit obiskal tajnika za zunanjo trgovino Nikolo Džuverovića, s katerim se je razgovarjal o sodelovanju Jugoslavije z gospodarsko komisijo OZN.

B. B.

V Keniji zmagala stranka KANU

NAJROBI, 27. — Stranka KANU (Afriška narodna zveza Kenije) je zmagala pri prvih splošnih volitvah v Keniji. Dobila je 57 mandatov v predstavniški zbornici.

Zbornica šteje 117 poslancev, toda glasovali so samo za 94 poslanskih mest. Zelo verjetno bo predsednik avtonomne vlade, ki bo vodila Kenijo v neodvisnost, voditelj stranke KANU Jomo Kenjata.

Stranka KADU (Afriška demokratska zveza Kenije) je dobila 28 poslancev, afriška ljudska stranka 5 poslancev, neodvisni 5. Predstavnik stranke KANU je izjavil, da so izvoljeni neodvisni zagotovili, da bodo podpirali stranko KANU. V severnem delu Kenije so prebivalci somalskega porekla bojkotirali volitve, ker zahtevajo priključitev k Somaliji.

BUENOS AIRES, 27. — Danes se je začel s kratkimi stavkami in z zborovanji «teden protestov», ki ga je organizirala argentinska splošna zveza dela. Demonstracije se bodo končale 31. maja s splošno stavko. Delavci zahtevajo zvišanje mezd, priznanje pokojnin in izpustitev aretiranih sindikalnih voditeljev.

V Genovi se je v nedeljo zaključila konferenca mladih evropskih antifašistov z velikim zborovanjem, na katerem je govorilo več članov odporniškega gibanja. Slika kaže del ogromne množice

DEMONSTRACIJE PROTI STRAUSSU V IZRAELU

JERUZALEM, 27. — Bivši zahodnonemški minister za obrambo Franz Josef Strauss je prispel danes v Jeruzalem, kjer ga je na letališču sprejel izraelski minister za obrambo Šimon Peres. Straussa so takoj odpeljali v mesto skozi stranski izhod letališča. Oblasti so držale v strogi tajnosti dan in uro njegovega prihoda. Večje skupine ljudi so bile včeraj in danes ves dan na letališču, da bi demonstrirale proti Straussu.

Že v soboto so bile v Tel Avivu demonstracije proti prihodu Straussa in oblasti niso sporočile, kdaj bo Strauss prispel. Straussa obtožujejo, da je pripadal nacistični vojski, pa tudi tega, da je odgovoren za sodelovanje nemških znanstvenikov v Egiptu, glede katerih trdijo, da sodelujejo pri izdelovanju raketnih izstrelkov.

Predsednik vlade Ben Gurion je poslal sinoči pismo Združenju bivših internirancev v nacističnih koncentracijskih taboriščih. V pismu pravi, da je zgrešeno obsoditi vse Nemce. «Strauss ni bil nikoli nacist», pravi Ben Gurion in pripominja, da je parlament zavrnil resolucijo, ki je zahtevala odpoved Straussovega obiska. «Vi imate pravico, da se ne srečate z Nemcem, če ga ne želite videti», dodaja pismo, «toda niste pooblaščeni, da narekujete izraelski državi, kaj naj stori».

Izraelski listi so dobili davi anonimna pisma, ki pravijo, da «vsi tisti, ki bodo spremljali Straussa med njegovim obiskom v Izraelu, bodo spravili v nevarnost svoje življenje».

Družbeni in ekonomski problemi v nekdanjih francoskih kolonijah

Francoski agronom René Dumont je lani izdal knjigo 'Afrique noire est mal partie (Črna Afrika je slabo začela), v kateri je kritično prikazal podobo sodobne Afrike, predvsem nekdanjih ondotnih francoskih kolonij. Knjiga je zbudila veliko pozornost, mnogo razprav in tudi kritik. Kolonije so se sicer politično osvobodile, vendar so jih s tisočerimi ekonomskimi in osebnimi vezmi priklenili na nekdanje metropole. Ko so bili nekdanji kolonizatorji prisiljeni oditi, so pustili dežele brez strokovnjakov in sredstev, upravo v razsulu, njih gospodarstvo slej ko prej neposredno odvisno od gospodarstva metropole. Odnesli so vse, kar je bilo mogoče. Znani so primeri, ko so odpeljali do zadnjega vse stroje iz tovarne. Gvinejskemu predsedniku Sekouju Toureju so demontirali celo električna stikala. Prav iz njihovih vrst pa se zdaj oglašajo «kritiki» afriškega razvoja, ki pravijo, da «Afričani niso sposobni vladati».

Tudi René Dumont je kritičen opazovalec afriške stvarnosti, toda v svoji knjigi izpričuje, da pozna in prizna posledice eksploatacije. Vendar ga to ne odvrača od tega, da ne bi videl napak tudi v nekaterih novih afriških deželah. V knjigi pravi, da porabi državna administracija ogromna sredstva, da gre večji del državnih proračunov za plače funkcionarjev, da pretežno uvažajo potrošno blago namesto investicijskega. Hkrati pa Dumont sam pravi, da je tehnik. In res ne išče dovolj socialnih, političnih in družbenih vzrokov nastalega stanja, ampak obravnava le posledice, prav do podrobnosti. Potem pa se vprašuje po pravi poti razvoja, a nujno tudi na to pomanjkljivo odgovori. Dumontovi argumenti so nekoliko manj prepričljivi, zaradi tega, ker jih ni zapisal Afričan, ampak tujec, pa čeprav dobronameren opazovalec sodobnega dogajanja v Afriki.

Knjiga pa je gotovo prispevek k skupnim prizadevanjem, da bi našli najustreznejše oblike razvoja v najmlajših političnо neodvisnih, a gospodarsko še hudo zaostalih afriških deželah.

O knjigi je pariški tednik L'Express lani v avgustu objavil recenzijo Clauda Kriefa, ki jo v naslednjem povzemamo. V drugem delu pa smo nanizali razgovor, ki ga je o knjigi priredilo uredništvo ideološkega glasila KP Francije Démocratie nouvelle. Razgovor naj bi bil kritično presodil Dumontovo knjigo, a se je razen tega razvil v zanimivo razpravo o sodobnih afriških problemih nasploh. V razgovoru so sodelovali strokovnjaki: profesor politične ekonomije Jean Bénard z vseučilišča v Poitiersu, direktor inštituta za geografijo in profesor na Sorboni Jean Dresch, znanstvenik Jacques Charrière, strokovnjak za afriška vprašanja Paul Delanoue, vietnamski novinar Ngujan Nge, alžirski novinar Paul Amar, publicist Albert Paul Lenten, ki je napisal že več študij o Magrebu, predsednik zveze študentov iz Črne Afrike v Franciji Dieng Amadi Abi in gvinejski funkcionar Camara Ibrahima.

V svoji recenziji pravi Claud Krief:

Črna Afrika je slabo začela. Ta nedvoumna diagnoza je naslov nove knjige Renéja Dumonta.

Ali gre za grenko obsodbo zagovornika kolonializma v Afriki? Nikakor ne. René Dumont se odločno zavzema za dekolonializacijo. Ukvarja se s problemi dekolonializacije, ker meni, da je «razvoj edina pot za dosego stvarne neodvisnosti na ekonomski osnovi, medtem ko je politična neodvisnost le njen predhodnik.»

V svoji knjigi očita René Dumont novim neodvisnim afriškim državam, ki so se osvobodile francoskega kolonialnega jarma, predvsem brezbrižnost, pomanjkanje resnične gospodarske mobilizacije in meni, da so prav v tem vzroki bodočih revolucionarnih izbruhov. V maju leta 1962 so kmetje v okolici Brazzavilla dejali Renéju Dumontu: «Neodvisnost ni za nas, temveč le za mestne ljudi.»

V Dahomeju izčrpajo administrativni izdatki 60 odst. proračuna. Vsakemu članu vlade dajo na razpolago avtomobil, ki je le redkokdaj skromen. Ministrski predsednik Fulbert Youlou si želi mali Versailles in se bo dežela zadolžila v Švici, da si ga bo lahko zgradil. Predsednik republike Houphouet-Boigny pa oblači na «francoski način» čuvaje svoje palače, ki je stala več kot štiri milijarde. Funkcionarji imajo razkošne vile v okolici rezidence predsednika republike. Za mnoge pripadnike afriške elite je neodvisnost pomenila le to, da so zasedli mesta prejšnjih kolonizatorjev in da uživajo privilegije, ki so jih ti prej imeli. Osebne in plemenske vezi, nepotizem odločajo pri delitvi «dobrih položajev» v glavnih mestih. Korupcija je zavzela ogromen obseg v Centralni Afriki, v Kongu, v Dahomeju, Kamerunu.

Suverenost nekaterih afriških držav so izkoristili, da so si ustvarili privilegirano in preplačano kasto, pravi René Dumont. Poslanec dela praktično tri mesece v letu in zasluži skoraj tri tisoč frankov na mesec. To je že več kot v Grčiji ali na Portugalskem. Predvsem pa je ta mesečna plača enaka zaslužku šestih let trdega dela afriškega srednjega kmeta.

Dumont ugotavlja, da je ta nevarna situacija posledica francoskih «subvencij za ravnovesje». Vlade nekaterih afriških držav skrbijo z njimi za proračunsko ravnovesje, namesto da bi se s temi subvencijami lotevale stvarnih problemov. Beg pred odgovornostjo je zamenjal resno delo. Posledica pa je ta, da postajajo razmere v Afriki podobne tistim v Južni Ameriki. Pivovarne in tovarne koka-kole rastejo v Abidjanu, nova naselja v Treichvillu pa se Dumontu zdijo močno podobna «favellam» (pravljicam, «pravljičnim naseljem») v Rio de Janeiru. Neokolonialistični odvisnosti so vrata na široko odprta.

Položaj afriškega kmeta se ni spremenil. Ob mercedesih «gospodov» v Yaoundi in chevroletih funkcionarjev v Abidjanu se afriški kmet čedalje bolj navzema mentalitete proletarca. Ali je že opaziti politična znamenja tega osveščanja? Ljudje davkov nočejo več plačevati, ugotavlja Dumont. Če je to prvo znamenje upora, pravi, tedaj se je gibanje že začelo. Na Madagaskarju so pobrali samo 45 odst. davkov (v nekaterih krajih celo le 15 odst.). Na obali v severnem Kamerunu, so ljudje poravnali namesto 36 samo 4 milijone davkov.

Če se stvari ne bodo spremenile, upor kmetov ni izključen. Dumont beleži, da se je revolucija na Kubi rodila iz skupnega boja kmetov in študentov. Brez takega okvira, meni, je nevarnost, da se kmečki upor sprevrže v anarhijo. René Dumont ugotavlja, da je večina afriških študentov «revolucionarna» samo v besedah: nekatere zavajajo «dobri položaj» in obetajo si kariero, drugi se še ne spuščajo v realna razglabljanja, ki bi jih pripeljala na realistično afriško pot.

Dumont ugotavlja, da ni dovolj samo govoriti o socializmu, kot to po malem počno v vseh središčih črnega sveta. Takšno govorjenje je pogosto samo alibi in so vsi resnični temeljni koncepti daleč od tega. Kako je mogoče govoriti o demokraciji, če se za njo skriva dejanska diktatura, spričo katere ne more priti do izraza skoraj nobena, tudi nobena konstruktivna opozicija. O socializmu ni mogoče govoriti tam, kjer ekonomske strukture buržoaznega gospodarstva varujejo interese trgovskih družb ali kapitalistov.

Ta neugodna bilanca je Dumonta razočarala. Zato ni prizanesel nobeni državi, tudi republiki Mali ne: «V Bamaku se šola 75 odst. otrok, v oddaljenih krajih pa komaj 3 odst.» Tudi Gvineji ne, za katero navaja prenagljene nacionalizacije, ki so se potem docela izjalovile.

Kaj mora Afrika storiti spričo takih razmer? Odgovor na to je pravi namen Dumontove knjige. Njegovo delo je pravzaprav «priročnik za razvoj». Ni njegov namen, da bi vsiljeval že izdelane rešitve, univerzalne recepte. Zaveda se, da so prve odločitve vedno politične in da so politične odločitve tiste, ki dajejo obliko nekemu načrtu. Zaveda se tudi, da zgolj delo tehnokratov ne bo zadostovalo: Afričani se morajo sami v dejanskem skladu s svojo bazo odločiti, kaj naj store. Ko je to ugotovil, postavlja René Dumont «minimalni socializem» za izhodišče in išče možnost, prednosti nove poti za afriški razvoj.

Za «minimalni socializem» je potreben politični sporazum med voditelji o «prvenstveni zadovoljitvi najnujnejših potreb širokih množic». To terja konec privilegijev novih kast, neko vrsto neoburžoazne «noči 4. avgusta», prevrat v miselnosti. To pomeni, da bodo morali namesto privatnih avtomobilov uvažati avtobuse in kamione, da bodo morali graditi šole in skromne dispanzerje namesto palač in dragih bolnišnic, da izobraževanja ne bodo smeli omejevati samo na tanko plast oligarhije, temveč da bo moralo zajeti vse prebivalstvo, tudi tisto na deželi.

V tem okviru nakazuje Dumont osnovne smernice razvoja. Izhodiščna točka? «Črni človek se giblje v začaranem krogu nerazvitega kmetijstva. V njem producirajo nedohranjeni ljudje na negnojeni zemlji». Cilj? industrializirane države, vključene v svetovno gospodarstvo.

Dumont podaja metodično, poglavje za poglavjem, konkretno analizo stopenj tega razvoja. Najprej je treba uničiti korenine krošnjarskega gospodarstva, ki je posledica kolonialnega gospodarstva in je še zmeraj močno razvito. Kmet prodaja svoje izdelke po nizkih cenah nekemu podjetju in kupuje od njega za drag denar semena, špecerijsko blago in take reči. Tako podjetje mu včasih daje blago tudi na kredo, nazadnje ga odira. V tem je prva ovira na poti afriškega razvoja.

Nadalje je treba napraviti konec nadaljnjemu «kolonialnemu sporazumu», ki onemogoča dejansko industrializacijo. Treba je razbiti monopole. V tej zvezi citira Dumont primer profesorja Gendarma, čigar knjiga o madagarskarskem gospodarstvu je skrivnostno izginila iz prodaje. Gendarme prikazuje v njej (L'Economie de Madagaskar) tesne vezi med velikimi trgovskimi podjetji, bankami in plovbnimi družbami. Gendarme dokazuje, kakšna temeljna osnovna ovira razvoja so pretirane pomorske voznine. «Mar ni moč spoznati, da so se spričo prohibitivnih cen elektrike, spričo neznanskih trgovskih marž, ki dezorganizirajo proizvodnjo, pomaknili spet za nekaj stoletij nazaj, do komaj spremenjenih shem nekdanje Indijske družbe?»

Kaj storiti? Dumont ne daje čarodejnih receptov. Vendar se vedno znova vrača k osnovni misli: «Pospešeni razvoj kmetijstva ne sme biti predhodnik industrializacije, temveč njeno dopolnilo, ustvarjanje močnega javnega sektorja tako v industriji kot v kmetijstvu. Predlogi René Dumonta niso abstraktni, niso «v zraku». Utemeljuje jih s primeri, navaja posamezne kulture in reje, predlaga industrijsko uporabo določenih semen, gnojil, uvedbo orodja. Nakazuje oblike kooperacije, v kmetijstvu in tudi v trgovini. Ta kooperacija pa mora biti vselej funkcija proizvodnje, interesov dežele in ljudi.

Claude Crief zaključuje recenzijo z naslednjimi odstavki:

Aplikacija takega programa bo razburila Crno Afriko. Gre za «aplicirano socializacijo», za edino pot k resničnemu razvoju, vsekakor za edino pot, ki bo tudi kmeta navdušila in ga mobilizirala za izgradnjo dežele. Vsaka druga pot vodi k jačenju diktatur, v poglabljanje socialnih razlik in končno k uporu.

Dumont opisuje napake, vendar nakazuje tudi osnovne rešitve, ki terjajo nesebične in pogumne napore delovnih ljudi in vodij. René Dumont bo šokiral mnoge afriške politike, vendar je zapisal: «Molčati bi bilo podlo.»

Afrika je slabo začela je tudi lekcija «sodelovanja«. René Dumont razkriva nevarnosti neokolonializma v času, ko kaže, da le ta v Črni Afriki politično zmaguje. Samo močna in razvita Afrika je lahko osnova za plodne izmenjave: «V letu 1961 prodaja Anglija Nemčiji več blaga kakor Indiji.» Treba je opustiti politiko daril, subvencij za ravnovesje, vzdrževanje divizij na afriških tleh. Hkrati bo morala Francija opustiti podpiranje privatnih interesov in družb, katerih cilji nikakor niso v skladu z njenimi cilji, in otresti se bo morala strahu pred socialističnimi koncepti njenih nekdanjih kolonij. Kaže pa, da je zdaj komaj mogoče tudi le sanjati o takšni francoski politiki.

(«Vprašanja naših dni»)

Cepljenje proti kugi v Saigonu

SAIGON, 27. — Zdravstvene oblasti Južnega Vietnama so odredile splošno cepljenje proti kugi v Saigonu in okoliških področjih. Odredba zadeva okrog dva milijona oseb. Poleg tega pa velja odredba tudi za pokrajino Khanh Hoa, kjer je 280.000 prebivalcev, približno 320 km severnovzhodno od prestolnice in kjer se od časa do časa pojavijo primeri kuge.

Jutri bo predsednik Kennedy slavil svojo 46-letnico. Predstavnik ameriških časnikarjev mu za rojstni dan izroča darilo — stroj za rezanje kruha. Pred dnevi se je namreč Kennedy pojavil na neki tiskovni konferenci z obvezano roko. Dejal je, da se je urezal med kosilom, ko si je z nožem rezal kruh. Sedaj mu ne bo treba več rezati kruha...

Tudi letos v Tridentu festival gorskega filma

V Tridentu bo tudi letos mednarodni festival gorskega in raziskovalnega filma, ki bo že dvanajsti po vrsti. Festival bo od 29. septembra do 5. oktobra 1963. Kakor prejšnja leta, bodo tudi letos sprejeti filmi normalnega formata 35 mm ter malega formata 16 mm, in sicer dokumentarni filmi ter filmi s sižejem. Poleg nagrad, ki jih navaja pravilnik, bodo posebna razsodišča dodelila še druge nagrade, kot na pr. trofejo «Giulio Gabrielli», ki jo razpisuje predsedstvo festivala, ter trofejo Italijanskega afriškega inštituta za najboljši film o Afriki. Podeljena bo tudi «trofeja narodov» za najboljšo selekcijo filmov iz posamezne države. V istem času bodo tudi druge prireditve, usmerjene k namenu, da se vedno bolj spoznajo in vzljubijo gore z vseh pogledov, kakor tudi raziskovalna dejavnost, ki se nanaša tako na Zemljo kot na vesolje. Kot častni gostje XII. festivala bodo v teh dneh v Tridentu režiserji, alpinisti, raziskovalci, avtorji, igralci ter producenti iz raznih držav, kakor tudi predstavniki diplomatskega sveta.

Umrl je igralec Camillo Pilotto

RIM, 27. — Gledališki in filmski igralec Camillo Pilotto je umrl danes popoldne ob 15.15 zaradi srčne kapi. Pilotto se je rodil v Rimu leta 1890. Po diplomu na pravu je vstopil v skupino Ermeteja Zacconija, pozneje pa je bil član stalnega gledališča Marca Praga v Milanu. Uveljavil se je z Emmo Gramatico in Giacinom Cariujem, leta 1926 pa je ustanovil lastno skupino z Esperio Sperani ter igral z Marto Abba in Mario Melato. Po drugi svetovni vojni je ustanovil skupine z Vivi Goi, s Paolom Stoppom, z Lillo Brignone in Giannijem Santucciom (1956). Od leta 1948 je sodeloval tudi pri rimskem Piccolo Teatro, leta 1959 pa je z Lauro Carli ustanovil skupino, ki je igrala detektivke. V svoji dolgi igralski karieri je igral Shakespeara, Pirandella, Shawa in D'Annunzia. V filmu je prvič nastopil, ko mu je bilo 24 let; mnogo je sodeloval pri filmih v dobi od 1930 do 1943. Nastopal je precej tudi v letih 1945 do 1954. Njegova dejavnost pa se je razširila tudi na radio in televizijo. Ko je izvedel za smrt igralca, je minister Folchi takoj poslal družini sožalno brzojavko.

Prosvetno ministrstvo odloča o gradbenih dovoljenjih v zelo lepih krajih

RIM, 27. — Zakonita je odločba, s katero prosvetno ministrstvo odredi takojšnjo prekinitev pričetih del v kakem kraju «pomembne naravne lepote», ki je naveden v posebnem seznamu, predpisanem po zakonu. Obveza zasebnika, da se za gradbeno dovoljenje obrne na nadzorništvo, nastane s trenutkom, ko so objavljeni omenjeni seznami. Brez pomena je, če je kdo prejel od občine gradbeno dovoljenje, če se izkaže, da so taki seznami že bili pred tem objavljeni. Tako je odločil državni svet ter zavrnil priziv Enrica Sottinija, obenem pa potrdil odločbo prosvetnega ministrstva, da se takoj prekinejo dela (zidanje majhnih vil), ki jih je Sottini pričel v Manerba del Garda (Brescia).

Proslave Cirila in Metoda v Makedoniji

Po vsej Makedoniji so kar se da slovesno proslavljali tisoč sto let slovanske abecede ter dan začetnikov slovanskega pismenstva bratov Cirila in Metoda. V šolah, v katerih na dan praznovanja ni bilo pouka, so ob tej priložnosti priredili številne proslave in nastope učencev. Se posebno slovesno so proslavili praznik v šolah, ki nosijo ime obeh bratov. Na številnih akademijah in srečanjih pa so bila tudi predavanja o življenju in delu ustanoviteljev slovanskega pismenstva.

V Savoni nagrajen slovenski slikar

Na veliki III. mednarodni razstavi Pomlad umetnikov v Savoni, kjer sodelujejo slikarji do 30. leta starosti, je bil nagrajen tudi slikar Andrej Jemec. Žirija, ki jo sestavljajo znani italijanski kipar Fontana in kritiki Marussi, Valsecchi ter Ruffino, mu je podelila umetniško plaketo — nagrado mesta Bologne.

Kam vse vabijo zagrebško Opero

Zagrebško Opero so povabili, naj bi drugo leto gostovala v prenovljeni Bavarski državni operi z «Erom z onega sveta», «Knezom Igorjem», «Vojno in mirom» ter z delom «Boris Godunov». Nadalje je zagrebška Opera dobila vabilo, naj drugo leto gostuje na nizozemskem festivalu, dogovarjajo pa se, da bi zagrebški baletni ansambel nastopil novembra letos na prvem mednarodnem baletnem festivalu v Parizu.

* * *

HILSHAM (Anglija), 27. — Angleški dramatik John Osborne se je v soboto poročil s Penelopo Gilliatt, 29-letno časnikarico in filmsko kritičarko. Osborne, ki ima 34 in je eden izmed prvih «jeznih mladeničev», se je sedaj poročil tretjič, njegova žena pa drugič.

* * *

LIZBONA, 27. — Po neki operaciji je v Lizboni umrl portugalski pisatelj Aqulino Ribeiro. Imel je 77 let in njegova pisateljska kariera je trajala več kot pol stoletja. Imeli so ga za enega glavnih predstavnikov portugalske književnosti.

Adjubej o sovjetskih neuspehih v vesolju

MOSKVA, 27. — Vladno glasilo «Izvestija» objavlja «odprto pismo» ravnatelja lista Alekseja Adjubeja, s katerim ta zanika vesti ameriškega tiska, da so razni sovjetski vesoljski piloti pomrli med samimi vesoljskimi poleti v času od 1959. Pismo, ki je odgovor na «običajno laž» newyorškega dnevnika «Journal American», objavlja številna dejstva, ki dokazujejo lažnost takih vesti.

George Simpson, eden izmed voditeljev NASA, je pretekli teden pred nekim pododborom kongresa v Washingtonu izjavil, da so dokazi za sovjetske neuspehe v vesolju, ni pa hotel navesti podrobnosti. List «Journal American» pa je objavil imena sovjetskih kozmonavtov, ki naj bi pomrli v vesolju.

Adjubej se v svojem pismu obrača na lastnika verige ameriških listov Hearsta ter mu sveturje, naj da bolje preveriti vesti, objavljene v svojih listih. Vse osebe, ki so v omenjenem listu navedene in ki naj bi bile mrtve, so v resnici žive in sploh niso nikoli letele v vesolju. «Kozmonavta» Belokonov in Mihailov sta takoj, ko sta izvedela o svoji «smrti», prihitela na uredništvo Adjubejevega lista. Adjubej še zatrjuje, da sta omenjena dva le tehnika, ki opravljata kolavdacije raznih aparatov in oblek za vesoljske polete. Ti tehniki ne samo ne letijo v vesolje temveč se sploh ne pripravljajo za vesoljske polete.

LETOPIS OZN ZA LETO 1961

Rudniška in industrijska proizvodnja se je od l. 1948 do 1961 potrojila

Največ jekla v ZDA, največ knjig in kinematografskih dvoran v SZ, največ časopisov v Veliki Britaniji in največ dolgometražnih filmov na Japonskem

ŽENEVA, 27. — Na 688 straneh statistik so strokovnjaki OZN zbrali podatke o različnih sektorjih svetovnega javnega življenja v letu 1961 ter podali točno, čeprav suhoparno sliko napredka sveta v teh zadnjih letih. Letopis OZN vsebuje statistike o prebivalstvu, o delovni sili, o kmetijski in industrijski proizvodnji, o potrošnji, o transportih in komunikacijah, o vzgoji, zabavi itd.

Številke dokazujejo, da so vse dejavnosti, ki so osnova življenja na svetu, napravile velik skok naprej: rudniki in industrija so potrojili proizvodnjo v primerjavi z letom 1948, izvoz se je povečal v enem letu za 5 odstotkov ter leta 1961 dosegel rekordno število 134 milijard dolarjev, investicije so se podvojile in tako naprej. V hitrem porastu je tudi prebivalstvo sveta, ki je že doseglo tri milijarde oseb, medtem ko je umrljivost otrok vedno manjša. Največja gostota prebivalstva je še vedno v Evropi (87 oseb na kvadratni kilometer), medtem ko je svetovno povprečje 23 prebivalcev na kvadratni kilometer.

Iz številk, ki so jih objavili strokovnjaki OZN, je tudi razvidno, da so bile ZDA tudi leta 1961 glavni proizvajalec jekla (89 milijonov ton); na drugem mestu je Sovjetska zveza (71 milijonov). Leto 1961 pa je bilo nadalje rekordno leto za ribolov (41 milijonov ton), medtem ko se je proizvodnja vina zmanjšala za 10 odst. v primerjavi z letom 1960.

Sovjetska zveza ima rekord v objavljanju knjig: 73.999 del, od katerih jih je 37.000 posvečenih znanosti in samo 8.000 literarnim delov. Kar pa zadeva časopise ima še vedno Velika Britanija prvo mesto: 506 izvodov za 1000 prebivalcev. Japonska je napravila največ dolgometražnih filmov (536), za njo pa je na drugem mestu Hongkong (302), nato ZDA (254), Italija (213), in Francija (117). Največ kinematografskih dvoran pa je v SZ (73.800), medtem ko imajo ZDA rekord v številu gledalcev (več kot 2 milijardi). Končno je bilo leta 1961 na svetu 396 milijonov radijskih aparatov in okrog 115 milijonov televizorjev.

Samomor zaljubljencev

NANCY, 27. — V reki Meurthe blizu Nancyja so včeraj našli trupli neke 16-letne deklice in 17-letnega fanta. Mlada človeka sta se vrgla v vodo držeč se tesno za roke ter s skupaj zvezanimi zapestji. V žepu obleke deklice so našli listek, naslovljen na starše: «Dragi starši, prosim vas, da naju nikoli ne ločite. Pokoljite naju skupaj! Zbogom, pozahite naju kmalu!»

Mirna demonstracija proti rasni segregaciji

SAN FRANCISCO, 27. — Okrog 15 tisoč ljudi iz San Francisca — črncev, belcev in orientalcev — se je včeraj udeležilo povorke po Market Streetu, ki se je zaključila z mirnim zborovanjem o civilnih pravicah. Zborovanje je bilo na trgu pred palačo občinskega sveta. Manifestacijo je organizirala tukajšnja cerkev ter delavske organizacije in imela je tudi podporo mestnih oblasti. Razvila se je povsem mirno in redno pred očmi okrog sto policajev v uniformi in v civilu. Demonstracija je bila organizirana v znak solidarnosti s črnci v Birminghamu (Alabama) ter z zahtevo, da se preneha rasno ločevanje v San Franciscu.

Železniška proga Dunaj - Trbiž je vsa elektrificirana

V petek je avstrijski zvezni predsednik dr. Schaerf s slavnostnim aktom v Brucku ob Muri izročil svojemu namenu zadnji elektrificirani odsek avstrijskega dela železniške proge Dunaj-Rim med Knittelfeldom in Muerzzuschlagom na Stajerskem. Z elektrifikacijo tega 91 km dolgega odseka bo ta na avstrijski strani nad 350 km dolga železniška proga v celoti elektrificirana. Z elektrifikacijo so pričeli pred 10 leti in so medtem tudi modernizirali in utrdili progo, da bo odslej dopuščala vlakom tudi brzino 120 km na uro.

Z elektrifikacijo te železniške proge so povsod odstranili tudi telefonske vode nad zemljo in jih nadomestili s kablom pod zemljo. Zastareli in za današnji železniški promet naravnost nevarni kolodvor v Brucku je bil nadomeščen z novim kolodvorom, ki odgovarja vsem zahtevam modernega železniškega križišča.

S popolno elektrifikacijo proge Dunaj-Trbiž bo železniški promet na njej pospešen za nadaljnje pol ure. Potovanje proti Dunaju pa bo postalo še krajše, ko bodo na tej progi stopile v promet naročene električne lokomotive, ki bodo v ravnini lahko razvile brzino do 130 km, čez Neumarkt in Semmering pa 70 km.

Mile kazni za nacistične morilce

NUERNBERG, 27. — Sodišče v Nuernbergu je obsodilo na prisilno delo dva bivša nacistična voditelja, ki sta bila obtožena, da sta sodelovala pri pomoru tisočev Židov v Ukrajini med drugo svetovno vojno. Joseph Paur, ki je bil v nekem ukrajinskem okrožju šef nemške policije, je bil obsojen na sedem let, Wilhelm Wacker, ki je bil tudi šef policije, pa je bil obsojen na tri leta in osem mesecev. Tretjega obtoženca Otta Kellerja pa so oprostili.

PAPEŽEVA BOLEZEN

Zdravstveno stanje papeža se je včeraj rahlo izboljšalo

Nadzdravnik prof. Gasbarrini je bolnika pregledoval eno uro, pozneje pa se ni vrnil v Vatikan

VATIKAN, 27. — Ta večer so v Vatikanu potrdili, kar je bilo že dopoldne povedano o zdravstvenem stanju papeža. Vatikansko glasilo je namreč pisalo, da so zdravniki, ki imajo papeža v oskrbi, ugotovili davi še nadaljnje napredovanje v izboljšanju.

Prof. Mazzoni, ki je stalen papežev zdravnik, je prebil vso noč v vatikanski palači ter je davi ob 6. uri zapustil Vatikan. Malo pred deseto je papež sprejel dražvnega tajnika, kardinala Amleta Cicognanija. V Vatikanu izjavljajo, da pri papeževi bolezni ni nikakega novega dejstva. Pač pa si je papež po krizi preteklega torka počasneje opomogel, kot se je upalo, in to je edino, kar opozarja na budnost vse, ki imajo na skrbi papeževo zdravje.

Prof. Antonio Gasbarrini, papežev nadzdravnik, je šel kmalu po dvanajsti uri v Vatikan. Preiskoval je papeža več kot eno uro, nato pa se je vrnil v svoje stanovanje v Ul. del Mascherino. Ob 17.30 se je vrnil v Vatikan prof. Mazzoni. Da v bolezenskem stanju papeža ni kakih sprememb na slabše, se sklepa po tem, ker prof. Gasbarrini ves večer ni zapustil svojega stanovanja. Baje je pozno popoldne dobil od prof. Mazzonija po telefonu potrdilo, da se je splošno stanje bolnika izboljšalo.

Za papeževo bolezen se močno zanimajo po vsem svetu, ne samo v katoliških krogih. Škofje v raznih deželah so že predpisali molitve za okrevanje papeža.

Prof. Antonio Gasbarrini, papežev nadzdravnik, ki je sedaj spet prišel iz Bologne v Rim zaradi papeževe bolezni

Portugalska policija aretirala misijonarja

PARIZ, 27. — Po informacijah, ki so prišle iz Lizbone, se je izvedelo, da je italijanski duhovnik p. Antonio Grillo že kak poldrugi mesec v zaporu v portugalski prestolnici, kamor so ga pripeljali iz Bissaua v Portugalski Gvineji, kjer so ga aretirali 2. marca letos.

V Portugalski Gvineji je že približno dve leti gverilska vojna med portugalsko vojsko in domačini, ki imajo svoje izhodiščne baze v Senegalu in bivši Francoski Gvineji pod strogo kontrolo portugalskih oboroženih sil in še zlasti politične policije PODE.

V Portugalski Gvineji se nahajajo približno petnajst let italijanski misijonarji iz milanskega papeškega inštituta. Med domačim prebivalstvom so razvili precejšnjo podporno in vzgojno dejavnost, pri čemer pa jih policija precej neprijazno gleda, zlasti pa od tedaj, ko so ob raznih priložnostih nastopili v obrambo domačega prebivalstva pred operacijami PIDE.

Patra Grilla so aretirali prav pri neki raciji PIDE v Bambadinki blizu državne meje. Prepeljali so ga najprej v zapor v Bissau, prestolnico Portugalske Gvineje, nato pa v Lizbono, kjer mu doslej ni bil dovoljen noben stik z zunanjim svetom; imel je samo kratek razgovor z apostolskim nuncijem na Portugalskem.

Atomski znanstveniki iz ZDA na obisku v SZ

MOSKVA, 27. — Delegacija ameriških atomskih znanstvenikov, ki se nahaja v SZ in ki jo vodi Glenn Seaborg, predsednik ameriške komisije za atomsko energijo, je obiskala novi center za atomske raziskave v Uljanovsku na srednji Volgi. Ameriški znanstveniki so prisostvovali delovanju atomskih reaktorjev, zlasti pa nekega reaktorja z močno emisijo nevtronov. Glenn Seaborg, ki je eden izmed največjih svetovnih specialistov na tem področju, je sovjetskim znanstvenikom izjavil: «Vi ste v kratkem dosegli velike uspehe. Z zavistjo smo videli vaš reaktor z močno emisijo nevtronov. Ni na vsem svetu drugega reaktorja, ki bi mogel proizvajati toliko nevtronov. Prepričan sem, da boste dosegli znanstvene rezultate največje vrednosti.»

Meteorološka raketa izstreljena v Argentini

BUENOS AIRES, 27. — Meteorološka raketa tipa «Centauro» je bila včeraj izstreljena iz baze Chemical (pokrajina Rioja) približno 1500 km severno od Buenos Airesa. Raketa, ki lahko doseže višino 200 km, je izpustila umeten oblak natrija, viden z Zemlje ter določen za študij visoke atmosfere. Pri tem poskusu, ki ga je izvedla argentinska komisija za vesoljske raziskave, so sodelovali francoski strokovnjaki. Poskus spada v mednarodni program študija vesolja, pri katerem sodelujejo poleg Argentine še ZDA, Kanada, Francija, Italija, Japonska in Avstralija.

Xenio Dopplei, 19-letno manekenko iz Salzburga, so izvolili za «Miss Avstrija 1963»

KAJ JE DOSEGEL KRUPPOV POOBLAŠČENEC V MOSKVI?

Morda gre celo za obisk ki presega poslovne okvire

Bertholda Beitza je sprejel tudi Hruščov - Izražena želja po dolgoročnih trgovinskih aranžmajih s SZ Zahodnonemške trgov. misije v socialističnih deželah

Potovanje posebnega Kruppovega odposlanca, Bertholda Beitza, v Moskvo, je med zahodnonemškimi političnimi in gospodarskimi krogi zbudilo nenavadno živalno zanimanje in številne komentarje. Čeprav je Berthold Beitz tudi doslej veljal za enega med najvidnejšimi predstavniki «gospodarske diplomacije» in so ga nekateri pogosto celo imenovali «ministra zunanjih zadev zahodnonemške industrije», vendar ni nobeno njegovo dosedanje potovanje imelo takšnega pomena in važnosti, kot tokratno.

Generalni Kruppov pooblaščenec je odpotoval v Moskvo, da bi tu ponovno sklenil dolgoročni sporazum med Kruppovim podjetjem in SZ. Konec tega leta bo namreč iztekla petletnega pogodba, na osnovi katere je Krupp dobavljal SZ svoje proizvode. Zahodnonemški koncern pa je zainteresiran na novi pogodbi, s katero bi si zagotovil vsaj dosedanjo raven dobav za dobo nadaljnjih petih let.

Na osnovi dosedanjega sporazuma, so Kruppove dobave SZ znašale povprečno okrog 15 milijonov mark letno. Po uradno nepotrjenih vesteh, pa se je Beitz to pot pogajal o sporazumu, v katerega sestavnem delu bi bilo tudi naročilo kompletne tovarne, oziroma ustreznih strojev za proizvajanje sintetičnih proizvodov, naročilo, katerega vrednost sama znaša nad 50 milijonov mark. Zaradi tega obstaja, mnenje, da bo novi sporazum prekosil onega iz leta 1958.

Sicer pa razlogi za tako veliko zanimanje Beitzovega potovanja v SZ niso povezani samo s posli, ki se je o njih v Moskvi pogajal. Nekateri znaki kažejo, da to potovanje ni samo poslovnega značaja in tudi ne vezano na ime ene same firme. Generalni Kruppov pooblaščenec je bil ob priliki svojega obiska sprejet tudi od Kruščova, ki je z njim imel daljši pogovor na štiri oči. Poleg tega se je sestal še z nekaterimi najvišjimi predstavniki SZ, kot n. pr. s prvim namestnikom ministrskega predsednika, Kosiginom, ministrom za zunanjo trgovino, Patoličevim, namestnikom ministrskega predsednika, Rudovnim idr.

V zahodnonemškim političnih krogih pripisujejo temu velik pomen. Se prav posebno glede na dejstvo, da so za obiske v notranjosti SZ Beitzu dali na razpolago osebno letalo Hruščova.

Sam Beitz pa je — ko se je vrnil — izjavil, da so razgovori zadevali «zelo važna vprašanja, katerih rešitev ni enostavna, vendar smo se tej rešitvi približali. «Same razgovore je označil za «dolge in pozitivne», vendar se je ognil odgovoru na vprašanje, ali so ti razgovori presegli gospodarske okvire. Opažena je bil tudi njegova izjava, s katero se je on izrekel v prid dolgoročnih trgovinskih aranžmajev s SZ.

To je tudi razlog, da v bonskih političnih krogih pripisujejo obravnavanemu obisku izreden gospodarsko-politični pomen. In kljub temu, da je zahodnonemška vlada še pred kratkim odrekla obisku vsakršen večji pomen, je zahodnonemški uradni predstavnik kmalu zatem izjavil, da se je Beitz o rezultatih svojega potovanja razgovarjal z državnim sekretarjem zunanjega ministrstva, Lahrom. Pa tudi vest, po kateri je Beitza imel sprejeti Adenauer, a je bila potem demantirana, se zdi, da ni brez osnove.

Zanimivo je, da je uradni predstavnik zahodnonemške vlade potrdil tudi vest, po kateri bi zahodnonemška vlada v kratkem imela odposlati v Budimpešto svojo trgovinsko misijo, čeprav je še pred kratkim demantirala, da bi z Madžarsko vodila trgovinska pogajanja. S tem v zvezi je bila podana izjava v kateri je rečeno, da je imenovanje trgovinske misije v Budimpešti povezano z željo «za normalizacijo stikov s kar največjim številom dežel». Obenem je bilo sporočeno, da so zaključena pripravljalna dela za imenovanje trgovinske misije v Varšavi, kot je bilo določeno v nedavno sklenjenem trgovinskem sporazumu s Poljsko.

Poleg namenom in korakom za normalizacijo odnosov s Poljsko in Madžarsko, pa v zahodnonemških političnih in gospodarskih krogih — kljub pridržkom, ki so jih bili izrazili uradni predstavniki zahodnonemške vlade — pripisujejo, kot rečeno, še prav poseben pomen razgovorom, ki jih je Beitz imel z najvišjimi sovjetskimi predstavniki.

Enostranska prepoved izvoza brezšivnih cevi v SZ, ki jo je bila sprejela zahodnonemška vlada, je povzročila — kot znano — zelo ostro reakcijo sovjetske vlade in veliko zaskrbljenost zahodnonemških poslovnih krogov. Dejstvo, da Beitz kljub temu v Moskvi ni našel zaprtih vrat, je bilo zaradi tega v zahodnonemških poslovnih in političnih krogih sprejeto z velikim olajšanjem in ocenjeno kot znak, da SZ na bonske ukrepe ne namerava odgovoriti z enakimi diskriminacijskimi zunanjetrgovinskimi ukrepi.

Težnja zahodnonemških poslovnih krogov za izboljšanjem svojih trgovinskih zvez s SZ in ostalimi socialističnimi deželami je postala posebno močna in izrazita zaradi zaskrbljujočega razvoja zahodnonemške zunanje trgovine. Najnovejši statistični podatki pravijo, da je uvoz Zvezne republike Nemčije v socialistične dežele ponovno znatno padel. V prvem tromesečju letos je celotni izvoz v te dežele znašal vsega 361 milijonov mark, kar je za 27 odstotkov manj kot v istem razdobju lanskega leta. Ta veliki padec je posledica znatno zmanjšanega izvoza v SZ in LR Kitajsko.

Zaradi tega so v zahodnonemških poslovnih in političnih krogih z velikim zadovoljstvom sprejeli vesti v zvezi z Beitzovim obiskom v SZ. Poleg tega je ta obisk tudi omogočil, da se ponovno poudarijo zahteve, naj zahodnonemška vlada, v okviru svojih teženj za «normalizacijo odnosov s kar največjim številom dežel», v najkrajšem času tudi stori ustrezne korake, ki se ne bodo končali samo s sklenitvijo trgovinskih sporazumov s Poljsko in imenovanjem trgovinske misije na Madžarskem.

PREOSTALA BO TEDAJ LE VELIKA BRITANIJA...

Švedska se pripravlja na preusmeritev - v prometu

Da ne bi več vozili po levi, pač pa po desni, kot drugod v Evropi, bodo imeli kakih 50 milijard in še več stroškov - Ura «X» nekje v začetku leta 1967

Za Angleže je znano, da so zelo konservativni in da se kot klop držijo svojih tradicij. Zaradi tega nekako neradi priznajo tujcu, da ima kaj, kar je boljše od njihovega in če ga vendarle posnemajo, storijo to nekako skrivaj, da bi mu tega ne priznali. Za Svede pa velja mnenje, da se radi navzamejo nečesa, kar najdejo na tujem dobrega, da pa hkrati v marsičem prednjačijo pred drugimi. In vendar imajo tudi Svedi nekaj skupnega z Angleži: neradi se ločijo od kake svoje «posebnosti». Ena posebnost je na Švedskem tudi ta, ki je skupna z angleško, da vozijo pri njih po levi strani ceste in ne po desni kot je v navadi po vsej ostali celinski Evropi in tudi povečini sveta. Svet in z njo Evropa pa postaja vedno manjši. To tudi na račun «pretakanja» milijonov ljudi iz ene dežele v drugo. Pomislimo le na tujski promet, na poletne mesece, ko srečujemo na cestah karavane vozil z vsemi mogočimi evidenčnimi tablicami. In v teh primerih niti Angležem niti Svedom, ki sedijo za volanom, ne more biti prijetno, ker so naučeni voziti po levi. Posledica tega so češče globe in tudi prometni incidenti.

Končno pa so se v Stockholmu vendarle odločili, da se odpovedo svoji že zdavnaj uzakonjeni «navadi» in da se «poevropijo». Švedski parlament je izglasoval zakon o preusmeritvi vožnje in s 1967. letom bodo švedska motorna vozila začela voziti po desni strani cest, kot v ostalih deželah celinske Evrope.

Zadeva bi ne bila — na videz — tako pomembna, saj bi bilo dovolj izdati zakon. Nak, tako enostavno pa ni. Zadeva je veliko bolj zapletena in po predvidevanjih strokovnjakov bodo stroški te «malenkostne» spremembe stali Svede nad 50 milijard lir v naši valuti.

Že ob koncu vojne je bila predložena švedski vladi zahteva naj spremeni stran vožnje. Avtomobilske zveze in strokovnjaki so predvidevali, da se bo avtomobilski razvoj po vojni naglo razvil in da se bo vsako zavlačevanje s tem hudo maščevalo, ker bodo stroški za takšno spremembo iz leta v leto naraščali. Toda Svedi so ostali pri «starem» in zadevo odlašali, dokler se ni na Švedskem nabralo nad milijon in pol motornih vozil, dokler ni Švedska prišla na prvo mesto v Evropi v odnosu med prebivalstvom in motornimi vozili. Koj po vojni je bilo na Švedskem komaj 96.000 motornih vozil in tedaj bi bili stroški za preusmeritev vožnje razmeroma nizki, stali bi verjetno komaj eno milijardo, danes bodo stali 50 milijard...

Kako to, da so na Švedskem tako zavlačevali?

Predlogi za spremembo prometnih predpisov so se v minulih osemnajstih letih od konca vojne do danes pogosto, rekli bi stalno, ponavljali. Storilo se pa ni nič, in to iz — političnih razlogov. To zveni čudno. In vendar je tako. Zakaj?

Nobena od švedskih političnih strank ni hotela prevzeti odgovornosti za izvedbo tega ukrepa, ki je vsaj pri 30 odst. švedskih volilnih upravičencev nepriljubljen. Leta 1958 so izvedli celo referendum o tem, toda pri njem je sodelovalo komaj 25 odst. upravičencev. In tako so se šele švedski socialni demokrati, ki so končno dobili absolutno večino v obeh domovih parlamenta, toliko opogumili, da so predložili zakonski predlog, ki je bil pred kratkim sprejet.

Sedaj se bodo začele priprave za reformo. V prihodnjih letih bodo izvršene vse priprave, da bo nekega dne leta 1967 ob določeni uri stopil v veljavo novi zakon o cestnem prometu. Kdor si v duhu zamisli oni trenutek, bo prav gotovo uvidel, da stvar ne bo enostavna. Za to operacijo bodo, poleg policije, poklicani na pomoč tudi vojska ter pripadniki civilne zaščite. Vlada računa, da bo treba tedaj ustaviti ves promet vsaj za dve uri, da bi mogli zamenjati cestnoprometne napise, semafore in še marsikaj drugega. Predvideva se nadalje, — in to je povsem razumljivo — da se bo ta operacija izvršila ponoči, ko je promet manjši, po vsej verjetnosti neke noči med soboto in nedeljo, in da bodo dali znamenje za «preusmeritev prometa» z zvonovi in sirenami. Prav tako je predvideno, da bodo skozi en mesec znatno omejili brzino vožnje, verjetno na samih 30 km na uro po mestih in 60 km na uro izven mest.

Stroški za vso to reformo se zdijo na prvi pogled ogromni, toda ne smemo pozabiti, da bodo morali na pr. zamenjati vrata na vseh avtobusih, da bodo morali začeti s sistematično kampanjo povsod, začenši v šolah, po radiu, po televiziji. Razen tega bodo ob tem ukinili vse tramvaje, kjer jih ne smatrajo več za sodobno prometno sredstvo. Seveda se bodo tega lotili že prej.

Da nam bo slika o tem bolj jasna, bomo navedli še sledeči podatek: Če se bo motorizacija na Švedskem nadaljevala, kot doslej, in nič ne kaže, da bi se ne mogla, bodo na Švedskem leta 1967 imeli na cestah že dva milijona motornih vozil, to se pravi po eno vozilo na vsake tri osebe in pol. Potemtakem bi bila Švedska prav gotovo mnogo bolje storila, če bi se te preosnove lotila koj po vojni...

TRADICIONALNA PRIREDITEV NA PROSEKU

Na «Ravni» so se spoprijeli spet poročeni in neporočeni

Začelo se je kar slovesno... Na «Kržadi» so se zbrali z godbo na čelu

Predstavimo moštvi. Najprej, seveda, oženjene, ki pa so žal izgubili

Mladi, neoženjeni, so upravičeno zmagali in so zato veseli

Slo je pa kar zares, kot na svetovnem prvenstvu, ali približno tako...

Seveda ni manjkala poročevalska služba. Baje je bil tu tudi nekdo iz daljnega Tokia

OBISK PRI ČEHIH V DARUVARSKI KOMUNI

Kaj pomeni narodna manjšina v socialistični stvarnosti

Od šole vseh vrst, do zelo aktivnih prosvetnih društev - Enakopravno zastopstvo v vseh upravnih ustanovah - Manjšina, ki ni več manjšina

DARUVAR, konec maja. — Če v bližini Kutine krenemo z avtomobilske ceste Zagreb-Beograd na levo in vozimo proti vzhodu, pridemo kmalu do Pakraca, nato krenemo proti severu in kaj kmalu smo v Daruvaru. Daruvar ni velik, je pa zanimiv. Po cestah tega majhnega mesta pogosto čujemo češko besedo. V trgovinah, na ljudskem odboru, na odru domačega gledališča, povsod slišimo češko besedo. In ne samo tu. Mali Jan Kačmarčik obiskuje osnovno šolo, kjer je pouk v češčini, Ruženy Zilkova hodi v češko gimnazijo; še manjši Zdenko Kupecky hodi v češki otroški vrtec. Učbeniki so v češčini, učitelji in profesorji, prav tako pripadniki češke narodne manjšine, so se izšolali na pedagoški akademiji v sosednem Pakracu, ali pa na filozofski fakulteti v Beogradu in sicer na katedri za češki in slovaški jezik. V središču mesta se vrti rotacija, kjer se tiska «Jednota», glasilo češkoslovaške zveze v SR Hrvatski.

Daruvarska komuna šteje 38 tisoč prebivalcev, 9000 teh so češke narodnosti. Od tod šole, list in druge ustanove, kjer se govori in uči v češčini: lastni jezik, narodnost, nacionalna kultura...

Ko smo se znašli v biblioteki, ki je bila ustanovljena za pripadnike češke narodnosti in šteje 4000 knjig, smo našli tudi novo ustavo SFR Jugoslavije v češčini. Tajnik češkoslovaške zveze v SR Hrvatski Doležal nam je v zvezi s tem rekel:

«Skoraj vsak odrasel državljan češke narodnosti pozna ustavo svoje jugoslovanske socialistične skupnosti. Pozna jo, ker je o njej razpravljal, kaj predlagal, sodeloval v splošni ljudski ustavni debati. Kot vsak drug državljan je v vsem enakopraven, povsod, na vsakem področju družbene dejavnosti: kot proizvajalec, član delavskega sveta, socialistične zveze in zveze komunistov, na pr. kot predsednik občinskega odbora socialistične zveze, kot podpredsednik ljudskega odbora daruvanske občine...»

«Ustava, kot je znano — je nadaljeval Doležal — jamči in poudarja pravice posameznih narodnosti glede uporabe jezika in izražanja ter razvijanja lastne kulture, nadalje glede vzgoje in izobrazbe v lastni kulturi, kot tudi glede drugih pravic, s katerimi se zagotavlja njihov enakopravni položaj v današnji družbi. Sicer pa so formulacije teh pravic in sklepov že zgodovinske».

Da, zgodovinske, ker so vsebovane v vseh dosedanjih jugoslovanskih ustavah. Za njimi je bogata ustvarjalna jugoslovanska praksa: 19 šolskih ustanov, kjer se poučuje v češkem jeziku, začenši z otroškim vrtcem, osnovno srednjo ter tudi višjimi šolami.

«Tu je 56 učiteljev, mislim v daruvarski komuni, ki poučujejo 1050 dijakov in šolarjev» — je nadaljeval Doležal. Svet za prosveto in šolstvo SR Hrvatske štipendira štiri študente pedagoške akademije v Pakracu, daruvarska komuna pa prav tako štiri.

Našemu razgovoru se je pridružil še glavni urednik «Jednote» Božidar Grubišič.

«Jednota» je postal popularen politično-informativni tednik za pripadnike češke in slovaške narodnosti. Ne čitajo ga le v daruvarski komuni, pač pa tudi v bjelovarskem okraju in drugod, kajti pripadnikov češke narodnosti je v Jugoslaviji okoli 30.000.»

Toda «Jednota» ni sama. Pred nami je «Naš koutek» s podnaslovom «časopis pro češki deti a mladež». Nadalje je tu «Češki narodni kalendar». Vse to tiskano tu v Daruvaru.

«Imamo zelo intenzivno izdajateljsko dejavnost — je poudaril Grubišič. — Od predlanskim je izšlo 36 različnih priročnikov za profesorje in dijake. To so čitanke za osemletke, učbeniki za srednje šole itd. Da, veliko del smo izdali tudi s področja slovstva, v zadnjih treh letih kar 22. Tu sta zastopani češka proza in poezija, posebno dela naših ljudi — pripadnikov češke narodnosti...»

V Daruvaru kot tudi v vsakem naselju daruvarske komune, kjer žive pripadnik češke narodnosti, obstajajo kulturno-prosvetna društva «Češka beseda», «Obec» itd. ter dramske, literarne, folklorne sekcije. Izvajajo se celo operete. Opereta «Sladeci» je doživela šest uprizoritev in ogledalo si jo je 4000 oseb. V dveh letih je 25 čeških prosvetnih društev uprizorilo 234 odrskih del. V eni sami folklorni prireditvi sodeluje tudi po 700 mladeničev in deklet. Po naseljih komune kroži — poleg stalnih bibliotek — še 35 potujočih bibliotek.

Te ustanove, kot vse druge, ki so na razpolago državljanom češke narodnosti in v katerih oni uresničujejo svoje pravice do izražanja lastne nacionalnosti in nacionalne kulture, pa niso izolirane, niso izven jugoslovanskega splošnega razvoja, pač pa nosijo pečat jugoslovanske družbene stvarnosti; nosijo socialistični pečat in se vključujejo v splošne tokove jugoslovanske družbene skupnosti. Primer:

V krajevnih odborih daruvarske komune je 92 članov, pripadnikov češke narodnosti; v šolskih odborih 108 članov češke narodnosti. Nedavno je na zborih volivcev in delovnih ljudi kandidiralo 29 državljanov češke narodnosti samo v daruvarsko občinsko skupščino. Mišo Kmecik pa je kandidat za republiški svet sabora. Potemtakem je razumljivo, da se tu ne govori več o «nacionalni manjšini,» pač pa je to svobodna in enakopravna skupnost, ki živi in se razvija v novi družbi, kjer uživa vsestransko podporo.

Ko zapuščamo Daruvar, gledamo pročelja hiš, ki so vse čista, kot bi bila včeraj prepleskana. In gledamo zastave ter plakate «Glasujmo za najboljše». Pripravljajo se namreč na volitve. In ko nas pot pripelje skozi daruvarsko vas Končanico vidimo napis: «Zaci češke zakladni školy»; dijaki češke srednje šole udarniško delajo na cesti, ki vodi v njihovo vas.

F. P.

Ker se že toliko govori o «italijanskem čudežu», mislimo gospodarskem, je malone logično, da se je nanj spomnil tudi film. In kdo boljši od Sordija, da nam ga prikaže v veseli, skoroda bolj resnični luči... Na sliki vidimo italijanskega umetnika ob režiserju De Sici

Raziskovanje porekla in nastanka bliskov

Inženirja elektronike, dr. Robert L. Walker in dr. Walter Evans, z univerze v Arizoni, sta na visokem planinskem vrhu sleherni večer postavljala svoje raziskovalne naprave. Cela dva meseca sta lansko leto, v času poletnih neviht, odhajala v nekakšno nenavadno ter izredno nevarno zasedo, da bi z razdalje vsega kakih sto metrov prežala na — bliske.

S pomočjo posebnega teleobjektiva sta v časovnih presledkih pol milijontinke sekunde posnela vrsto bliskov. Iz teh posnetkov je bilo moč ugotoviti celo njihovo debelost.

Večina učenjakov je bila pred tem prepričana, da je debelost strele znatno večja, kot so to ugotovili Walkerjevi in Evansovi posnetki. V resnici pa strele, kot kažejo slike, niso debelejše od 3,5 centimetra.

Učenjake je vedno zanimala tudi temperatura bliskov. Lansko poletje sta dva sovjetska raziskovalca ugotovila, da ta temperatura doseže tudi do 20.000 stopinj Celzija. To sta ugotovila s pomočjo spektralne fotografije. Kasneje je ameriški raziskovalec, Leon Salanave, uporabil popolnejšo metodo, pri čemer je ugotovil, da ta temperatura znaša tudi od 25.000 do 30.000 stopinj..

Zdaj pričakujejo odgovor na vprašanje o poreklu in nastanku bliska. Nekateri ameriški učenjaki menijo, da so to že odkrili, namreč, kako blisk nastane. Odkrili so, da dež nevihtnega oblaka odnaša s sabo negativni električni naboj. Sam oblak ostane nabit pozitivno. Tako med negativno nabito viago, ki pada proti Zemlji, in nasprotno nabitim oblakom prihaja do izenačenja napetosti v obliki bliska.

Walker in Evans snemata svoje bliske na vrhu 3000 metrov visokega Mount Bigelowa v kalifornijskem pogorju Santa Catalina. Tu udarja največ bliskov na vsem ameriškem kontinentu. Najpogosteje v televizijski stolp na samem vrhu. Zato sta tu postavila posebne kamere, ki vse to snemata s posebno kratko osvetlitvijo.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Pridobili si boste simpatije osebe, ki ste se z njo pred kratkim seznanili. Vaši predlogi bodo sprejeti z zanimanjem.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Plodno sodelovanje in razumevanje z običajnimi sodelavci. Začeli boste ceniti in spoštovati neko osebo, kljub njeni mladosti.

DVOJCKA (od 21.5. da 22.6.) Srečno boste izpolnili neko izredno zapleteno nalogo. Uspeh nekega družinskega člana vas bo spodbudil k delu.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Dosegli boste lep osebni uspeh. Sreča v pogledu srčnih zadev, če niste še vezani.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Dokajšnje nerazpoloženje v delu, vendar samo v teku jutra, popoldne se bo to izboljšalo. Pridobili si boste simpatije vseh.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne dovolite, da bi vas kdo motil pri opravljanju važnih poslov. Imeli boste srečo pri igri.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Sklenili boste za vas zelo ugoden poslovni sporazum. Vse vaše obveznosti se vam bodo zdele prijetne in zabavne.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Pomanjkanje enotnosti pogledov med sodelavci utegne postati zelo škodljivo. Spomnite se tudi na svojo osebno korespondenco.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Vaši dohodki bodo občutno narastli. Razumevanje osebe, ki jo ljubite, vam bo v uteho.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Omahovanje in neodločnost vam ne bosta v ničemer koristila. Prejeli boste darilo, ki ga že dolgo pričakujete.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Neka dobra zamisel vam bo pomagala rešiti važno poslovno vprašanje. Ognite se kateremu si bodo pogovoru.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne bodite pretirano strogi v odnosu do neke mlajše osebe. Če se bo neki vaš prijatelj pokazal pretirano napadalnega, ne jemljite tega preresno.

RADIO TELEVIZIJA

TOREK, 28. MAJA 1963

Radio Trst A

7,00: Koledar; 7,30: Jutranja glasba; 11,30: Sopek slovenskih pesmi; 11,45: Vrtiljak; 12,00: Pomenek s poslušalkami; 12,30: Iz glasbenih sporedov; 13,30: Glasba po željah; 17,00: Ansambel Franco Vallisneri; 17,20: Lahka glasba; 18,00: Italijanščina po radiu; 18,15: Umetnost, književnost in prireditve; 18,30: Iz del dunajskih klasikov; 19,00: Pisani balončki; nato Ameriški motivi; 20,00: Sport; 20,30: Večer z Williamsom, Connie Francis in z «50 Fingers and 5 Guitars»; 21,00: Leopardi: Moralni spisi; nato Ansambla Verchuren in The Lettermen; 21,40: Pianist Bruna Sebastianutta; 22,00: Misli in nazori; 22,15: Plesna glasba; 23,00: Trobentač Clifford Brown.

Trst

12,00: Plošče; 12,25: Tretja stran; 13,15: Kot juke box; 13,40: Zborovsko petje; 14,00: A. Boccardi «L'Irredenta»; 14,30: Jazz.

Koper

6,15: Jutranja glasba; 11,00: Otroški kotiček; 11,30: Trije ruski avtorji; 12,00 in 12,50: Glasba po željah; 13,40: Orkestri in ansambli; 14,00: Zabavne popevke; 14,30: Šola in življenje; 14,50: Na programu Brahms; 15,30: Koračnice; 16,00: Prisluhnimo jim skupaj; 16,30: Tretja stran; 16,45: Operni koncert; 17,40: Glasbene sanje in želje; 18,00: Prenos RL; 19,00: Poje Carla Boni; 19,30: Prenos RL; 22,15: Orkester Franca Rosolina; 22,40: Glasba za lahko noč; 23,00: Prenos RL.

Nacionalni program

6,30: Vreme na ital. morjih; 8,30: Glasbeni sejem; 9,05: Lahka glasba; 9,50: Operna antologija; 10,30: Šola; 11,00: Giro d'Italia; 11,45: Koncert; 13,15 in 13,55: Giro d'Italia; 14,55: Vreme na ital. morjih; 15,15: Likovna umetnost; 15,30: Nove plošče; 15,45: Ital. pesmi in plesi; 16,00: Program za najmlajše; 17,25: Koncert; 19,10: Oddaja za delavce; 20,00: Po dnevnih vesteh Giro d'Italia; 20,35: Sentimentalno popotovanje; 21,05: D'Annunzio: «La figlia di Iorio».

II. program

8,00: Jutranja glasba; 8,35: Poje Rita Pavone; 9,00: Ital. pentagram; 9,35: Pisan program; 10,40: Za glas in orkester; 11,00: Vesela glasba; 14,00: Pevci; 14,45: Plošče; 15,00: Skladbe za godala; 15,35: Koncert v miniaturi; 16,00: Giro d'Italia; 17,15: Filmske novosti; 17,35: Mala enciklopedija; 17,45: Vas juke box; 18,35: Enotni razred; 18,50: Vaši izbranci; 19,50: Giro d'Italia; 20,35: Glasbeno nagradno tekmovanje; 21,45: Večerna glasba; 22,10: Jazz.

III. program

18,30: Gospodarska rubrika; 18,40: Tuji periodični tisk; 19,00: Blochove skladbe; 19,15: Nemška kultura; 19,30: Vsakovečerni koncert; 20,30: Revija revij; 20,40: Szymanowski: Koncert, opus 61; 21,00: Flavio Testi: «La Celestina».

Slovenija

4,00: Dobro jutro; 8,05: Iz oper romantičnih mojstrov; 8,40: Kvartet Jožeta Privška; 8,55: Radijska šola; 9,25: Narodne pesmi; 10,15: Konjović: Koštana; 10,40: Rapid Speech; 10,55: Nova popevka; 11,00: Pozor, nimaš prednosti; 12,15: Zadovoljni Kranjci; 12,30: Od melodije do melodije; 13,15: Obvestila; 13,30: Borodin 3, dejanje «Kneza Igorja»; 14,05: Radijska šola; 14,35: «Romantični valčki»; 15,15: Zabavni intermezzo; 15,30: V torek na svidenje; 16,00: Vsak dan za vse; 17,05: Koncert po željah; 18,00: Aktualnosti doma in v svetu; 18,10: Narodi v svojih pesmih; 18,45: S knjižnega trga; 19,05: Glasbene razglednice; 20,00: Igra Zlatko Baloković; 20,15: Radijska igra; 21,05: Serenada za godala; 21,20: Naš nočni kaleidoskop; 22,15: Od popevke do popevke; 23,05: Romantični plesalcem; 23,20: Skupni program JRT.

Ital. televizija

8,30, 12,15 in 14,15: Šola; 16,00: Giro d'Italia; 18,00: Program za najmlajše; 19,00: Dnevnik; 19,15: Slikarstvo, kiparstvo in arhitektura; 20,10: Šport; 20,30: Dnevnik; 21,05: Film «La valle del destino»; 23,00: Pesniki v svoji dobi; 23,40: Dnevnik.

DRUGI KANAL

21,05: Dnevnik; 22,10: «Caravels» in «Reno jazz gang»; 22,45: Potovanja Johna Gunthera; 23,10: Sportne vesti.

Jug. televizija

NI SPOREDA.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 29.5, najnižja 19.7, ob 19. uri 23.2; zračni tlak 1013.6 pada, vlage 63 odst., nebo 7/10 pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 18.1 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 28. maja Gojka
Sonce vzide ob 4.22 in zatone ob 19.42. Dolžina dneva 15.20. Luna vzide ob 9.36 in zatone ob 0.35
Jutri, SREDA, 29. maja Majda

S SINOČNJE SEJE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Predlog za postavitev spominske plošče na pročelju zloglasne «Villa Triste»

Občinski odbor naj posreduje proti odpustom in postopni likvidaciji podjetja Crane-Orion - Protest zaradi prihoda križarke «Little Rock»

Na sinočnji seji tržaškega občinskega sveta so svetovalci predložili županu in raznim odbornikom vrsto zanimivih vprašanj. Tako je svetovalec Burlo (KPI) predložil pismeno vprašanje naslovljeno na župana, v katerem ga opozarja na napovedane odpuste v tovarni Crane-Orion v industrijskem pristanišču, kjer naj bi odpustili 85 delavcev in 15 uradnikov. Svetovalec Burlo poudarja v svojem vprašanju, da pri tem ne gre samo za običajni sindikalni spor med delavci in delodajalci, ampak sega vprašanje mnogo dlje in postavlja v nevarnost celo obstoj tovarne, ki je dobila 405 milijonov lir posojila iz rotacijskega sklada. Vsako zaprošeno posojilo so lastniki utemeljili z nujnostjo povečanja delovanja in okrepitve naprav. Sedaj pa se izgovarjajo, da nimajo naročil, kar da slutiti, da nameravajo morda celo postopno zapreti tovarno. Zato se svetovalec obrača na župana s prošnjo, ali ne meni, da bi bilo potrebno, da bi občinski odbor posredoval v tej zadevi ,da se prepreči nevarnost odpustov in morebitne popolne zapore tovarne.

Komunistični svetovalec inž. Cuffaro pa je vprašal župana, ali se mu ne zdi primerno, da bi na pristojnem mestu tolmačili zaskrbljenost javnega mnenja zaradi prisotnosti v tržaškem pristanišču ameriške križarke «Little Rock», ki je oborožena z raketami z atomsko konico. Svetovalec je poudaril, da prisotnost tega smrtnonosnega orožja v tržaškem pristanišču škoduje koristim Trsta in razvoju tržaškega pristaniškega prometa z vsemi deželami sveta. Župan mu je odgovoril, da omenjena križarka nima na krovu raket z atomsko konico, ampak da ima samo protiletalske rakete. Sicer pa moramo povedati, da županov odgovor ni povsem točen. Čeprav so rakete protiletalske, vendar nosijo atomsko konico.

Nato je socialistični svetovalec dr. Pincherle opozoril župana, da bo prihodnjega septembra poteklo 20 let od začetka osvobodilne borbe in ga vprašal, ali ne bi bilo primerno, da bi občinska uprava poskrbela za postavitev spominske plošče na pročelju zloglasne «Villa Triste» v Ul. Bellosguardo. Dr. Pincherle je poudaril, da so tam funkcionarji kvesture, med katerimi je bil tudi zloglasni Collotti, mučili italijanske in slovenske antifašiste, med katerimi so bili tudi slavni predstavniki julijskega CLN in Osvobodilne fronte. Župan mu je odgovoril, da bo sicer omenjena stavba baje v kratkem porušena, da pa se bo občinska uprava zanimala, da se postavi spominska plošča omenjenim antifašističnim žrtvam v kakem drugem kraju, ali pa v Rižarni, kjer je našlo smrt mnogo ljudi, ki so jih mučili v Ul. Bellosguardo.

Po še nekaterih drugih vprašanjih, o katerih bomo poročali prihodnjič, je občinski svet potrdil veliko število upravnih sklepov, ki jih je odobril občinski odbor.

Kot zadnja točka včerajšnje seje je bila na vrsti razprava o resoluciji, ki jo je svoj čas predložil misovski svetovalec Ferfoglia, v kateri zahteva, naj bi se občina zanimala za potrebe prebivalstva na Opčinah. Resolucija ugotavlja, da se Opčine stalno širijo, kar povzroča veliko pomanjkanje šolskih prostorov in drugih služnosti. Prav tako predlaga naj bi ustanovili ambulanto za prvo pomoč, odprli še eno lekarno, zgradili ljudska stanovanja in razne druge naprave, ki so potrebne za normalen razvoj življenja v tako velikem naselju. Hkrati pa priporoča tudi, naj bi bodoče gradnje na Opčinah uredili tako, da bi bile v skladu ne samo z regulacijskim načrtom ampak sploh z značilno kraško okolico. Diskusija o tej resoluciji se bo nadaljevala na prihodnji seji.

Priprave za volitve v Delavskih zadrugah

Včeraj je zapadel rok za predložitev kandidatnih list za obnovitev upravnega sveta Delavskih zadrug. Že snoči se je sestala volilna komisija, ki je predlagala vso dokumentacijo. Predloženi sta bili dve listi. Na prvem mestu je lista «Za obnovo Delavskih zadrug». Glasovalo bo nad 16.300 članov. V prihodnjih dneh jim bodo poslali na dom glasovnice, ki jih bodo morali vrniti do prvega julija.

Seja predsedstva SKGZ

Sinoči se je sestalo predsedstvo Slovenske kulturno - gospodarske zveze, ki je razpravljalo o uspešnem občnem zboru Slovenske prosvetne zveze in podčrtalo velik pomen prosvetnega delovanja. Predsedstvo je posebej razpravljalo o odnosih z drugimi prosvetnimi organizacijami in v tej zvezi sprejelo jasno stališče.

Nato je bilo govora o nekaterih vprašanjih, ki se nanašajo na šolstvo in predvsem o uvedbi enotne srednje šole. To vprašanje je vedno bolj pereče in je nujen enoten nastop predvsem vseh šolnikov, istočasno pa vse slovenske javnosti, saj gre za uveljavitev zakona, ki mora izboljšati šolski sistem in zato tudi položaj slovenske šole.

V nedeljo 9. junija bo združitveni občni zbor goriške in tržaške Dijaške Matice, ki se bosta združili v enotno močnejšo ustanovo, ki bo lahko še boljše skrbela za učečo se slovensko mladino. Predsedstvo je tudi sklenilo, da se bo izvršni odbor SKGZ sestal v četrtek 13. junija.

OB 19. OBLETNICI NACISTIČNEGA ZLOČINA

Spominska svečanost ob spomeniku pri Proseku

Govorila sta poslanka Marija Bernetič in Eugenio Laurenti - Položitev vencev partizanskih organizacij

Kot vsako leto, je proseški enotni odbor Zveze partizanov Tržaškega ozemlja in ANPI priredil v nedeljo na Proseku ob spomeniku desetim talcem skromno spominsko svečanost ob 19. obletnici nacističnega zločina. K spomeniku, postavljenem na kraju, kjer je nacistični okupator iz maščevanja pobesil deset nedolžnih žrtev, deset zavednih antifašistov in rodoljubov, so položili vence predstavniki Zveze partizanov Tržaškega ozemlja, ANPI in FIAP, v imenu katere sta se svečanosti udeležila dr. Pincherle in Martone.

V slovenščini je spregovorila poslanka Marija Bernetičeva, ki se je s toplimi besedami spomnila žrtev antifašistične borbe, v kateri se je skovalo bratstvo med Italijani in Slovenci, obenem pa tudi obsodila vsa prizadevanja reakcionarnih sil, da bi uničile dragocene pridobitve antifašistične in antinacistične borbe naših narodov. Poslanka Bernetičeva je zagotovila, da bomo ostali vedno zvesti idealom te borbe in da nas bodo vzgledi neizmernega junaštva in žrtvovanja naših najboljših ljudi vedno vodili v naši nadaljnji borbi.

V italijanščini pa je spregovoril Eugenio Laurenti, ki se je najprej poklonil žrtvam, v počastitev katerih se dviga spomenik na proseški kraški gmajni, nato pa se je spomnil partizanskih zmag, ki so na vseh krajih našega področja prispevale h končni zmagi nad nacifašizmom. Tudi on je obsodil tolerantnost do ostankov fašizma, fašistični režim v Španiji in na Portugalskem in poudaril potrebo, da smo še vedno budno na straži naših pravic in pridobitev naše velike borbe. Tov. Laurenti je omenil prizadevanja določenih krogov, da bi šla junaška borbena antifašistična preteklost čimbolj v pozabo, prizadevanja, da bi naša mladina čim manj izvedela o tem, kaj je bil fašizem in kako se je svobodoljubno ljudstvo borilo proti njemu. Govornik je zato poudaril nujnost, da oblasti poskrbijo za varstvo in zaščito vseh spomenikov naše borbe, ki spominjajo na herojsko borbo in žrtve, da se mladini jasno in brez polovičnih terminov pove vsa resnica o fašizmu. In to ne samo zato, ker smo to dolžni storiti v počastitev vseh žrtev, temveč tudi zato, da bo služilo v opomin in poduk.

Po počastitvi spomina padlih z enominutnim molkom, je bila svečanost zaključena, prisotni pa so z mislijo še postali ob spomeniku iz kraškega kamna, ki je bil priča enemu izmed toliko zločinov okupatorja in enemu izmed toliko vzgledov ljubezni naših ljudi do svobode.

Delegacija Trsta v Berlinu

Tržaška delegacija pod vodstvom vladnega generalnega komisarja dr. Mazze in v kateri so še občinski odbornik Venier, predsednik trgovinske zbornice Caidassi in predsednik pokrajinske turistične ustanove dr. Rinaldini, je včeraj prispela v Berlin. Tržaška delegacija vrača obisk skupini berlinskih osebnosti, ki so se lani mudile v Trstu.

Clane delegacije je zadržal na kosilu berlinski župan dr. Willy Brandt. Obisk bo trajal tri dni in bo vključeval ogled nekaterih velikih industrijskih objektov, obveven ogled berlinskega «zidu» in za zaključek ceremonijo v nekem mestnem parku, ki bo posvečen Trstu.

ADMIRALSKA LADJA VI. AMERIŠKE SREDOZEMSKE FLOTE

Križarka Little Rock v našem pristanišču

Ogorčeni protesti proti prihodu ladje z atomskimi raketami

Včeraj zjutraj ob 8. uri je priplula v naše pristanišče ameriška križarka z raketnimi izstrelki USS Little Rock, ki je obenem tudi admiralska ladja VI. ameriške sredozemske flote. Ladja se je ustavila v zalivu kak kilometer od obale, danes v dopoldanskih urah pa se bo zasidrala s svojim sprednjim delom ob koncu pomorske postaje, tako da si jo bodo od 13. ure do 16.30 ogledali lahko prebivalci.

Ob 9. uri se je podal na ladjo ameriški konzul v Trstu L. R. Cowles, nato pa po vnaprej določenem programu predstavniki krajevnih turističnih uradov, poveljnik pristanišča gen. Battaglieri in vojaški poveljnik gen. Guadagni. Ob 10.10 je admiral William B. Gentner vrnil obisk konzulu Cowlesu, nato pa se je podal na obisk na vladni generalni komisariat, kjer ga je v odsotnosti vladnega gen. komisarja dr. Mazze sprejel podprefekt dr. Capon. Nato je admiral obiskal še župana ter vrnil obisk generalu Guadagniju in poveljniku pristanišča gen. Battaglieriju. Ob 12.40 se je z motornim čolnom podal na ladjo župan dr. Franzil in za njim dr. Capon. Sledilo je kosilo na ladji na čast predstavnikom tržaških vojaških in civilnih oblasti. Popoldne ob 17.30 je ladjo obiskala skupina tržaških novinarjev v spremstvu direktorja USIS v Trstu Johna W. Shirleya, ki so se udeležili najprej tiskovne konference admirala Gentnerja, nato pa si pod vodstvom tiskovnih oficirjev ladje ogledali ladijske naprave. Admiral Gentner je opisal glavne značilnosti ladje in sestava VI. sredozemske flote ter naloge ameriškega brodovja v Sredozemlju.

Tiskovni konferenci je sledil ogled ladje in njenih važnejših naprav, med ogledom pa so prikazali tudi postopek za izstrelitev raket z jedrsko konico. Sledila je še večerja nakar so se novinarji vrnili na kopno v spremstvu funkcionarjev ameriškega konzulata, predstavnikov USIS in tiskovnih oficirjev ladje.

***

Prihod ameriške križarke Little Rock z atomskimi raketami na krovu v naše pristanišče, je vzbudil v tržaških naprednih in antimilitarističnih krogih odpor in ogorčene proteste.

Tržaški odbor za mir je izdal proglas na prebivalstvo, v katerem pravi med drugim, da se skuša ustvariti okrog prihoda ladje, ki je s svojo atomsko oborožitvijo orodje vojne in smrti, praznično vzdušje. Nato ugotavlja, da v Trstu stalno upada pomorski trgovski promet, da se zapirajo najvažnejši industrijski objekti in dnevno odpuščajo delavci, vlada pa se na Trst spomni le kot na luko za pristajanje vojnih ladij, ki predstavljajo vojaško grožnjo v Sredozemlju.

Tržaški odbor za mir zato poziva prebivalstvo, naj manifestira ves svoj odpor proti temu prihodu, zahteva od bodoče vlade politiko miru, obsoja obveze, ki jih je v teh dneh sprejel bivši obrambni minister Andreotti v svetu NATO in zahteva odločno akcijo za prepoved atomskega orožja in ustanovitev brezatomskega področja, ki naj zajema tudi Sredozemlje.

Proglas na meščanstvo se zaključuje s pozivom: «Proč iz Trsta ameriška raketna ladja Little Rock s svojim tovorom smrti.»

Mladinski federaciji socialistične in komunistične stranke pa sta v tej zvezi razširili letak, v katerem ugotavljata, da tržaška mladina noče vojnih ladij z atomskimi raketami pač pa zahteva učinkovite gospodarske ukrepe, politiko miru in prepoved atomskega oboroževanja.

Otvoritev šole za razvedrilno plovbo

V nedeljo dopoldne so v Grljanu odprli šolo za razvedrilno plovbo. Po kratki svečanosti pred sedežem šole, katere so se udeležili tudi nekateri predstavniki oblasti, so gostom pokazali motorne čolne, ki bodo služili za pouk. Na tej šoli, ki je prva te vrste v Italiji, bodo gojenci dobili dovoljenje za upravljanje jadrnic s pomožnim motorjem in za upravljanje raznih vrst motornih čolnov.

V barkovljanskem portiču razkladali vtihotapljene cigarete

Zadnje čase si tihotapci marsikaj drznejo, le da pridejo do lahkega zaslužka. Tu pa tam razkladajo svoje pretihotapljeno blago, na primer celo v središču mesta, oziroma v samem pristanišču, kamor je laže priti z avtom, hitro naložiti tobak in potem izginiti. Seveda se to ne dogaja vsak dan, ker je le bolj varno, čeprav bolj težavno, razkladati na kakem zapuščenem bregu, kamor financarji ne morejo priti.

Tokrat pa so finančne straže zalotile dva tihotapca, ko sta v noči med soboto in nedeljo razkladala v barkovljanskem portiču devet škatel, v katerih je bilo približno 100 kg pretihotapljenih cigaret.

Ko so ju zasačili, sta oba moška, Alfonso Dri in Giuseppe Belle, ki sta oba stara približno 40 let, zbežala. Dolgo so ju financarji zasledovali, eden od njiju je pri dramatičnem begu celo padel in se ranil po kolenih, vendar so ju končno prijeli in pridržali.

Doslej finančna straža, ki je zaplenila tudi hitri motorni čoln, o zadevi še molči. Zvedelo se je, da so oba tihotapca izpraševali in ju bodo prijavili sodišču zaradi tihotapstva.

Spreten žepar izmaknil 30.000 lir

Na komisariatu na Trgu Dalmazia je včeraj 61-letna cvetličarka Marija Zuban por. Starc s Furlanske ceste 381 prijavila, da so ji neznanci iz odprte torbice ukradli listnico v kateri je hranila osebne dokumente in 30.000 lir. Ko je na Trgu Oberdan v gneči stopala na avtobus, se je zavedla, da ima odprto torbico, kar je hitro izkoristil neznani uzmovič.

Z vespo v furgon

Ko se je včeraj peljal na svoji vespi TS 18871 po Istrski cesti proti Sv. Soboti, se je 28-letni delavec Claudio Spimpolo iz Ul. Concordia 21, zaletel v furgon APE TS 18319, ki ga je vozil 28-letni Robert Tičič iz Padrič št. 60, ki je v tistem trenutku zapuščal parkirni prostor na desni pri št. 114 omenjene ceste in začel obračati proti Sv. Jakobu.

Spimpolo je zaradi trčenja padel in se pobil ter ranil po kolenih. Zdravniki so mu ugotovili tudi verjetne kostne poškodbe in ga sprejeli na ortopedski oddelek glavne bolnišnice, kjer se bo moral zdraviti 10 dni.

Zaradi vinjenosti naravnost v zapor

V neki gostilni na Katinari so v soboto agenti komisariata od Sv. Sobote aretirali 49-letnega Dušana Čergola iz Ul. Gasparo Gozzi 5, ki je pijan motil kliente v lokalu. Lastnik je bil primoran poklicati policijo, ki je Čergola prepeljala v koronejske zapore, kjer je na razpolago sodnim oblastem. Obtožili so ga pijanosti in nadlegovanja.

GLASBENA MATICA

V ponedeljek 3. junija 1963 ob 20.30 uri v AVDITORIJU

ZAKLJUČNI NASTOP GOJENCEV ŠOLE GLASBENE MATICE

Sodelujejo: Solisti, zbor harmonik, mladinska pevska zbora šole Glasbene Matice ter Prosvetnega društva Prosek-Kontovel ter pevski duet Ljuba Berce-Košuta in Marta Verk. Pri klavirju: **Erminij Ambrozet.** Dirigenta: **Svetko Grgič in Ignacij Ota.**

SLOVENSKI KLUB vabi na DRUŽABNI VEČER ki bo danes, 28. t.m. od 20. ure dalje

Slovensko gledališče v Trstu

V soboto, 1. junija ob 21. uri in v nedeljo, 2. junija ob 18. uri v Avditoriju v TRSTU

Josip Tavčar

V HONOLULU

Prepovedano mladini pod 18. letom!

Uprava SG vljudno vabi prebivalce okoliških vasi, ki nimajo primernih dvoran, da si ogledajo to zanimivo Tavčarjevo noviteto, ki je doživela že na krstni predstavi tako navdušen sprejem.

Gledališča

GLEDALISCE VERDI

Danes ob 21. uri 8. koncert tržaškega filharmoničnega orkestra pod vodstvom dirigenta Roberta Zellerja in s sodelovanjem violinista Franca Gullija.

Program obsega: Weber — Oberon (uvertura); Paganini — Koncert št. 5 za violino in orkester (novo za Trst); Berlioz — Fantastična simfonija op. 14.

AVDITORIJ

Danes ob 18. uri čitanje del Gabriela D'Annunzia. Vstopnina 250 lir. Danes ob 20.45 zadnja ponovitev igre Georgesa Shehadeja «Zgodba o Vascu». Prepovedano za mladino do 18 let. Ljudske cene: parter 300 lir, znižane cene za študente in ENAL 150 lir, balkon 100 lir.

Razna obvestila

Podporni društvi Dijaška Matica iz Trsta in Gorice imata občni zbor v nedeljo 9. junija 1963 v Gorici.

Kino

Cirkus Palmiri-Benneweis. Montebello. Najlepša in najnovejša predstava najmodernejšega cirkusa. Največje mednarodne atrakcije. Rezervacije: tel. 733210 Predprodaja vstopnic: osrednja prodajalna vstopnic v Galeriji Protti. Danes ob 21.15 začetek predstave. Posebni avtobusi po zaključku predstave.

Nazionale 16.00 «Italia proibita» Dokumentarni film Enza Biagija.

Arcobaleno 16.00 «Rififi a Tokio» Prepovedano mladini.

Fenice 16.00 «Che fine ha fatto Baby Jane?» Bette Davis, Joan Crawford. Prepovedano mladini.

Excelsior 16.00 «La taverna dello squalo» Joachim Fuksberger.

Grattacielo 16.00 «Lassù qualcuno mi ama» Paul Newmann.

Supercinema 16.00 «Solo contro Roma» Technicolor. Cinemascope.

Alabarda 16.30 «Via mala» Technicolor. Christine Kufmann. Prepovedano mladini.

Filodrammatico 16.30 «I dongiovanni della costa azzurra» Daniela Rocca, G. Ferzetti. Colorscope. Prepovedano mladini.

Aurora 16.00 «Scanzonatissimo».

Cristallo 16.30 «Il criminale» Jack Palance.

Capitol 16.30 «I fuorilegge della valle solitaria» Metrocolor.

Garibaldi 16.00 «Io e il colonnello» Danny Kaye, Kurd Jurgens.

Massimo 16.30 «Le sette fatiche di Ali Baba» Technicolor.

Impero 16.30 «Accadde in Atene».

Moderno 16.30 «Annie nel metro» — Technicolor. Vittorio Caprioli, Caterine Demongeot. — Prepovedano mladini.

Astoria 17.30 «Jack Diamond gangster». Prepovedano mladini.

Astra 16.30 «La spia dei ribelli».

Vittorio Veneto 15.45 «Le quattro giornate di Napoli».

Abbazia 16.00 «Il kentukiano» Technicolor. Burt Lancaster.

Marconi 16.00 «Capitan Uragano» — Technicolor. Eddie Constantine.

Ideale 16.00 «Tropico di notte» Technicolor. Prepovedano mladini.

OBČNI ZBOR ZVEZE DEPORTIRANCEV IZ NACISTIČNIH TABORIŠČ

Bivši interniranci morajo še vedno trpeti krivice

Pozdravi tržaškega tajništva FIAP in voščilo predsednika sen. Parrija - Izvoljen nov odbor

Pogled v dvorano med občnim zborom Zveze deportirancev iz nacističnih taborišč

V nedeljo dopoldne je bil v dvorani Di Vittorio na sedežu CGIL prvi redni občni zbor Zveze deportirancev iz nacističnih taborišč. Občnega zbora se je udeležilo veliko število članov in članic, ki so odobrili delovanje in poročila dosedanjega odbora, razpravljali o perečih vprašanjih in izvolili nov odbor. V novi odbor so bili izvoljeni Ernesto Arbanas, Antonio Abram, Josip Bolčič, Stanislao Balbi, Albin Bubnič, Mirko Kosmina, Pino Cattaruzzi, Giuseppe Fornasar, Giuseppe Fon, Spartaco Jachsetich, Miro Kette, Fran Rauber, Giovanni de Manzini, Giovanni Postogna, Francesco Russignan, Anton Škarabot, Nerina Ursini in Dora Zaccaria.

Občnemu zboru je v imenu tržaškega tajništva FIAP poslal prisrčne pozdrave dr. Pincherle, ki je tudi sporočil pozdrav in voščilo predsednika sen. Parrija.

Po uvodnem nagovoru in pozdravu članom predsednika de Manzinija je imel poročilo tajnik Postogna, ki je predvsem poudaril, da morajo bivši interniranci še vedno trpeti krivice, čeprav je minilo že 18 let od konca vojne. Sele aprila je bil v Uradnem listu objavljen zakon glede odškodnine, toda podrobna navodila za izplačilo bo vlada šele sestavila. Razen te materialne plati pa se godijo še vedno druge krivice tistim, ki so bili žrtve nacifašističnega nasilja, medtem ko se še mnogi vojni zločinci svobodno kretajo in si z raznimi kupčijami kopičijo bogastvo. Nato je Postogna na kratko prikazal delovanje odbora v preteklem letu. Tako je omenil, da sta se dva člana odbora udeležila vsedržavnega kongresa v Firencah, na katerega so prišli tudi zastopnik vlade, prefekt, župan itd., medtem ko se pri nas noben predstavnik oblasti ne zmeni za vabilo. Prečital in obrazložil je omenjeni zakon od aprila in pripomnil, da bodo vsoto, ki jo je dala nemška vlada (nekaj nad 6 milijard lir) razdelili samo tistim; ki so bili internirani v uničevalnih taboriščih v Nemčiji, ali pa njihovim svojcem. Vsekakor pa je dobro, da se interesenti že zdaj zanimajo, da bodo dobili potrebna potrdila. Za to naj se obrnejo na tajništvo zveze v Ul. Zonta. Prav tako je važno, da se bivši interniranci zanimajo za priznanje pokojnine, oziroma invalidnine na podlagi zadevnega zakona od leta 1961. Vsi bivši interniranci, ki občutijo posledice internacije, naj napravijo prošnjo.

Govornik je tudi omenil posredovanje odbora pri vladnem generalnem komisarju dr. Mazzi, ki je obljubil, da bodo oblasti nudile pomoč bivšim internirancem, ki so v slabih gmotnih razmerah ali zelo bolni. Posebno priporočilo pa velja za ženske, ki so bile v internaciji podvržene raznim poskusom in čutijo zdaj kakršne koli posledice. Čimprej naj se javijo na tajništvu, da bodo njihov primer sporočili na pristojno mesto.

Odbor se je zavzemal, da bi Rižarno proglasili za narodni spomenik kot uničevalno taborišče, imel je stike s sorodnimi organizacijami v Italiji, Jugoslaviji in Avstriji, poslal je protestno brzojavko zaradi usmrtitve španskega naprednega voditelja Grimauja in je poslal mednarodnemu Rdečemu križu večje število formularjev glede potrdil o internaciji. Potrebno je, da se bivši interniranci, ali svojci žrtev v teh taboriščih, zglasijo na tajništvu zveze in izpopolnijo zadevni obrazec. To naj storijo čim prej.

Prof. Fran Rauber je spregovoril v slovenščini in je predvsem poudaril, da ta občni zbor potrjuje in dokazuje umestnost in potrebo take organizacije, ki se zavzema za vse zadeve, ki se tičejo internirancev. Tudi on je omenil kongres v Firencah, sodelovanje tamkajšnjih oblasti in brezbrižnost tukajšnjih.

Sledila je diskusija, med katero so člani spraševali za nekatera pojasnila glede dokumentov, priznanja, načina izplačila, invalidnine itd., nato pa so s ploskanjem odobrili kandidatno listo za nov odbor, ki jo je predlagal dosedanji odbor.

Po zaključku občnega zbora se je razvil pogovor med tovariši, ki so bili skupaj v istih taboriščih in so se zdaj spet srečali: mnogi pa so ob tej priliki plačali članarino in sprejeli letošnje izkaznice.

PO POTRDITVI VLADNEGA GENERALNEGA KOMISARJA

Povišane pristaniške tarife začno nepreklicno veljati 1. VI.

Za integracijo proračuna Javnih skladišč je potreben državni prispevek 500 milijonov lir

Vladni generalni komisar dr. Mazza je potrdil sklep upravnega odbora Javnih skladišč o povišanju tarif za pristaniške usluge. S tem je bil narejen zadnji akt in bodo nove znatno višje pristaniške tarife nepreklicno stopile v veljavo 1. junija. V upravnem svetu sta prišli do izraza dve ostro ločeni stališči, saj so vsi predstavniki zainteresiranih kategorij, katere na predlog trgovinske zbornice imenuje v upravni svet ministrstvo, odločno protestirali proti zvišanju in so tudi glasovali proti predloženemu sklepu. Vendar pa imajo v upravnem svetu Javnih skladišč večino državni funkcionarji, ki morajo po službeni dolžnosti skrbeti predvsem za uravnovešenje proračunov in ki so na pritisk od zgoraj sprejeli omenjeni ukrep.

Pri tem so se čula kaj malo utemeljena opravičila, češ da bodo nove višje tarife prizadele samo promet z masovnim blagom, medtem ko ne bodo imele resnejšega vpliva na promet z raznim blagom. Delno je točno, da se pri raznem blagu ne čuti toliko delež pristaniških tarif in da je pomembnejša brzina prevozov in kvaliteta pristaniških uslug. Vendar pa tudi tu igrajo pristaniške tarife pomembno vlogo, zlasti še ker gre običajno za kombinirano blago.

V bistvu torej ne gre za takšna ali drugačna opravičila, temveč za nujnost, da država integrira proračun Javnih skladišč z nadaljnimi 500 milijoni lirami. Deficit v zvezi z novimi plačami znaša namreč okoli 400 milijonov lir na leto, ostali višji stroški pa bodo zahtevali okoli 100 milijonov lir. Rešitev tega proračunskega vprašanja z zvišanjem pristaniških tarif je kratkotrajna, saj bo nujno privedla do znižanja prometa in s tem do manjših dohodkov Javnih skladišč in torej do novega še ostrejšega deficita pristaniškega podjetja. Pri tem smo seveda upoštevali samo neposredne interese Javnih skladišč, ki so podrejenega pomena, saj so mnogo važnejši obsežni gospodarski interesi, ki so povezani s prometom pristanišča in ki jih bodo nove tarife občutno oškodovale.

Zato je tudi razumljivo, da so tržaški gospodarski krogi že odločno protestirali v Rimu, vendar pa trenutno tega vprašanja ni mogoče resno niti proučiti, ker praktično vlada ne obstaja več, državni uradniki in to tudi na vrhu uradniške lestvice, pa brez «blagoslova» ministra ali vsaj podtajnika, tega vprašanja ne vzamejo niti v pretres. Praktično bo treba torej počakati, da prične nova vlada «res vladati» in takrat bo potreben odločen pritisk vseh odgovornih tržaških krogov, da se Javnim skladiščem omogoči nemoteno poslovanje in s tem tudi ustvarijo pogoji za razvoj tržaških pristaniških dejavnosti.

Menza za uslužbence občinskega avtoparka

Včeraj so odprli menzo za uslužbence občinskega avtoparka v Miramarskem drevoredu. V njej bo prostora za okrog 60 oseb. Za opremo in posodo sta poskrbela skupno občinska uprava in sindikat uslužbencev. Otvoritvene ceremonije sta se med drugimi udeležila odbornika Babille in Colautti.

Zbiranje podpisov za pokojnino gospodinjam

Zveza italijanskih žena sporoča, da se nadaljuje zbiranje podpisov pod zakonski predlog za priznanje 5000 lir pokojnine starim gospodinjam, ki ne pridejo v poštev za pokojninsko zavarovanje. Zbiranje podpisov se nadaljuje po vsej miljski občini. Danes jih bodo zbirali v krožku v Čamporah, jutri pa v krožku pri Sv. Barbari. V dolinski občini bo župan Dušan Lovriha navzoč pri podpisovanju v četrtek ob 14.30 v Ricmanjih. Pripravljajo se tudi na zbiranje podpisov v Dolini, Boljuncu in pri Domiu. Za tržaško občino pričakujejo odgovor župana. Vodstvo UDI sporoča, da bo priredilo tudi zborovanja, na katerih bodo pojasnili globoki pomen te akcije.

Odložitev pogajanj zavarovalne stroke

Pogajanja za sklenitev nove vsedržavne pogodbe za uslužbence zavarovalnih zavodov so odložili na 31. maj. Zadnja pogajanja so bila v Rimu. Prihodnje srečanje med delodajalci in sindikati bo v Milanu. V Trstu je zainteresiranih na pogajanjih okrog 1.000 uslužbencev.

Padec priletne žene

Na ortopedski oddelek glavne bolnišnice so včeraj sprejeli 80-letno Alice Ive vd. Sartori iz Ul. Sara Davis 10. Zdravniki so ji ugotovili zlom leve stegnenice in so jo pridržali s pridržano prognozo. Sartorijeva je izjavila, da je okrog 10.45 padla v kuhinji, ker ji je nenadoma postalo slabo.

STAVKA USLUŽBENCEV MENZ V CRDA

Zaradi nepopustljivosti Dispral so ostali delavci CRDA brez kosila

Pekovski delavci so poudarili na skupščini svoje zahteve - Pogajanja v ladjedelnici «Giuliano»

Včeraj so se pekovski delavci, včlanjeni v sindikatu te stroke CGIL, sestali na skupščini in razpravljali o sporu z delodajalci, ki nočejo ugoditi njihovim zahtevam, zaradi katerih so že od 22. aprila v mezdnem gibanju. Delavci so namreč že takrat izjavili, da so pripravljeni pristati na predlog pekov, da bi ob nedeljah in praznikih ne pekli in prodajali kruha, toda pod pogojem, da bi sprejeli nekatere delavske zahteve. Sedaj je postalo vprašanje zelo pereče, ker so se peki te dni obrnili na prefekturo s prošnjo, da jih ob nedeljah in praznikih oprosti peke in prodaje kruha.

Pekovski delavci so na skupščini predvsem ugotovili položaj in ponovili zahtevo, da se jim prizna 14. plača ali proizvodna nagrada v višini 200 ur mezde, da se jim prizna 21 delovnih dni plačanega dopusta, da jim plačajo tudi prve tri dni hranarine v primeru bolezni itd. Na koncu skupščine so delavci sklenili, da se bodo danes ob 17. uri ponovno sestali in sprejeli sklepe za zaostritev borbe.

Jutri pa bo v Trevisu deželno zasedanje sindikatov pekovskih delavcev iz vseh treh Benečij, kjer bodo razpravljali o svojih vprašanjih in o vsedržavni borbi stroke.

V obratih CRDA so včeraj stavkali uslužbenci podjetja Dispral, ki upravlja menze v ladjedelnici Sv. Marka, v Tovarni strojev in na osrednjem sedežu CRDA. Na tem sedežu so stavkali uslužbenci ves dan, v ladjedelnici in v Tovarni strojev pa od 9.30 dalje. Zaradi tega so ostali delavci brez kosila in mnogo jih je odšlo iz protesta kmalu popoldne domov, saj niso mogli delati lačni. Seveda je vse to povzročilo veliko nezadovoljstvo med delavci in uradniki. Do stavke je prišlo, ker so se v soboto razbila pogajanja, saj ni hotelo podjetje pristati na zahteve uslužbencev. Stavka se bo nadaljevala in ni izključeno, da se bo to zgodilo že danes.

Na združenju industrijcev so bila včeraj pogajanja med predstavniki sindikatov in ladjedelnice «Giuliano» glede nekaterih zahtev. Predvsem zahtevajo delavci zvišanje odstotka proizvodne nagrade, na kar pa delodajalci niso pristali, tako da bodo delavci obravnavali zadevo na skupščini na sedežu sindikata CGIL. Sporazumeli pa so se o izboljšanju menze, tako da bodo izdali 20 lir več za vsak obrok, pri čemer odpade polovica tega bremena na podjetje in polovica na delavce. Nadalje so se sporazumeli, da se bodo o nekaterih vprašanjih še nadalje pogajali.

HUDA NESREČA PRI GRADNJI TOVARNE «VETROBEL»

Pri razbijanju cementnega trama delavec padel 6 metrov globoko

Nesrečnega delavca so sprejeli v bolnišnico s pridržano prognozo zaradi notranjih poškodb

Včeraj se je v Žavljah v tovarni «Vetrobel», ki je sedaj v gradnji, dogodila huda nesreča. 47-letni tesar Ettorino Luccardi iz Montenarsa pri Vidmu, Ul. Lazzaretto 4, ki je zaposlen pri podjetju SACAIN in začasno prebiva v neki baraki na gradbišču «Vetrobela», je s pnevmatičnim kladivom razbijal cementni tram. Nenadoma mu je na tramu spodrsnilo in je padel vznak v globino 6 metrov.

Njegov delovni tovariš 26-letni Bruno Filoferro iz Montenarsa pri Vidmu, Ul. Bulons 3, mu je takoj priskočil na pomoč in ga tudi spremljal z avtom RK, ki je ponesrečenega Luccardija z vso naglico odpeljal v bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili rane in udarce na levi strani čela in sencu, podplutbo na desnem sencu in zlom ključnice. Luccardi, ki je dobil možganski pretres, je tudi močno krvavel iz ušes. Sprejeli so ga na prvi kirurški oddelek s pridržano prognozo.

Na kraj nesreče je prišla tudi sodna policija, ki je uvedla preiskavo.

Vrela voda na dečka

Sinoči so v bolnišnici nudili prvo pomoč 9-letnemu dijaku Aldu Montemurru iz Ul. S. Martino 20 zaradi opeklin druge in tretje stopnje na vratu in prsih. Oče, ki ga je spremljal, je izjavil, da je malo prej v kuhinji domačega stanovanja Aldo nerodno dregnil mater, ki je prenašala posodo z vročo vodo. Fanta niso sprejeli v bolnišnico, ker se je temu protivil sam oče in ga odpeljal domov. Ozdravel bo v dveh tednih.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

26. in 27. maja 1963 se je v Trstu rodilo 15 otrok, umrlo pa je 12 oseb.

UMRLI SO: 85-letna Clotilde Riva, 53-letni Josip Rožič, 85-letna Maria Travan por. Mauri, 79-letni Giuseppe Urbanis, 71-letni Pietro Milocchi, 62-letni Ugo Paperio, 59-letni Carlo Pasian, 79-letna Giovanna Verbani vd. Redivo, 41-letni Mario Maraspin, 67-letna Marija Starec vd. Martellani, 64-letna Bianca Defilippi vd. Cimadori, 76-letna Rozalija Kumar por. Giovannini.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Alla Redenzione, Trg Garibaldi 5; Benussi, Ul. Cavana 11; Alla Minerva, Trg S. Francesco 1; Ravasini, Trg Libertà 6; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv Ivan).

Izleti

Prosvetna društva Ivan Cankar, Slavko Škamperle in Škedenj prirediјo 29. in 30. junija t.l. mladinski izlet po Istri, na Reko in v Opatijo. Prenočišče v Opatiji. Podrobnosti bomo objavili.

Darovi in prispevki

Namesto vetja na grob pok. Petra Remca darujeta Nives Tomasi in Grozdana 1000 lir za Dijaško Matico.

Mali oglasi

KOPALNE OBLEKE, perilo, poletne bluzice iz pletenine, nogavice ter vse sezonske artikle za ženske, moške in otroke **po najnižjih cenah v Trstu**, dobite pri «MAGLIABELLA» na Korzu Garibaldi 11 (Barriera) nekaj korakov od avtobusne postaje. Postreženi boste v vašem jeziku.

VAJENKO-PRODAJALKO išče parfumerija Cosulich in Dinelli, Ulica Carducci 24

PLASTIKA ZA POKRIVANJE PODOV višina 2 metra po 500 lir kv. meter; termoplastični podi, ploščice «Sillon», plastične preproge, zagotovljena namestitev, brezplačni predračuni. **Zanimajte se pri «ITALPLAST». Trst. Trg Ospedale 6, tel. 95-919.**

14—16-LETNEGA FANTA ali dekle sprejmemo v službo v trgovini Jestvin, Ul. sv. Frančiška 8.

V NEDELJO V DVORANI PD «IGO GRUDEN»

Lepa in kvalitetna produkcija glasbene šole GM v Nabrežini

Gojenci podružnice glasbene šole Glasbene Matice v Nabrežini s profesorjem Ambrozetom v sredini

Kakor prejšnja leta v tem času, se tudi letos začenja vrsta nastopov gojencev naše Glasbene šole. Gre pač za zaključne produkcije, na katerih podajo učenci pregled svojega dela in dosečenih uspehov v učenju. Zato je razumljivo, da se sorodniki in znanci nastopajočih ter ljubitelji glasbe na splošno radi udeležujejo teh nastopov gojencev Glasbene šole, ki že toliko let vrši hvale vredno delo med našo slovensko mladino.

Med uspele nastope naše Glasbene šole lahko brez dvoma štejemo tudi nastop gojencev podružnice Glasbene šole v Nabrežini, ki je bil v nedeljo popoldne.

Že dobro uro pred pričetkom napovedane produkcije se je zbralo v dvorani PD «Igo Gruden» lepo število poslušalcev, ki so z radovednostjo pričakovali, kaj jim bodo letos nudili mladi gojenci. Pred začetkom programa je ravnatelj Glasbene šole dr. Demšar pozdravil vse navzoče ter v kratkem govoru orisal pomen in delovanje Glasbene šole v Nabrežini, posebno pa je poudaril pomen nastopa obnovljenega mladinskega zbora na tej produkciji. Prav prisrčno se je zahvalil vsem prisotnim, da so se odzvali v tako lepem številu, posebno pa se je zahvalil odbornikom društva, ki dajo vsako leto na razpolago dvorano za tako lepe in poučne prireditve.

Omenimo naj, da obiskuje Glasbeno šolo v Nabrežini 19 gojencev, ki so redno obiskovali pouk. To šolo vodi že pet let prof. Erminij Ambrozet, ki je tudi pripravil nedeljski uspeli nastop.

Prostor nam ne dopušča, da bi omenili podrobno ves program, ki smo ga slišali na nedeljski produkciji. Naj omenimo, da so gojenci izvajali med drugim skladbe Favčiča, Maykaparja, Haydna, Anzaghija, Guglitta, Jenkinsona, Schuberta, Cajkovskega, Chopina, Avsenika itd. Na produkciji so nastopili: Milojka Milič, Marina in Milena Bogatec, Majda in Andrej Tavčar, Jadranka Sedmak, Alenka Legiša, Moreno Vecchiet, Zvonka Markovič, Boris Zidarič, Pavel Kukanja, Vedrana Kariž, Igor Zadnik, Martin Petelin, Marina Cahahrija, Jasna Logar in Aleksander Rojc, ki je tudi napovedoval posamezne točke sporeda.

Poleg gojencev iz Nabrežine, je na nedeljski prireditvi nastopilo tudi nekaj gojencev Glasbene šole iz Trsta in sicer Mojca in Crt Siškovič, Maja Demšar, Ivana Placer, Mario Renzi in Ravel Kodrič.

V zadnji točki programa je nastopil združeni mladinski pevski zbor iz Nabrežine in s Proseka-Kontovela, ki je pod vodstvom prof. Ignaca Ote in ob spremljavi prof. Ambrozeta pri klavirju, zelo dobro zapel tri narodne pesmi skladatelja Švare («Kukavica», «Sonček čez hribček gre» in «Pastir pa pase»). Po končani prireditvi je mala gojenka Milena Bogatec podarila prof. Ambrozetu v zahvalo in priznanje lep šopek cvetja.

Občinstvo je bilo z nastopom zelo zadovoljno ter je ob vsaki točki programa nagradilo z navdušenim ploskanjem nastopajoče, saj se je na nedeljski prireditvi prepričalo, da je požrtvovalno delo profesorjev Glasbene šole rodilo dober in lep uspeh.

MARIO MAGAJNA

KARAMBOL NA OBREŽNI CESTI

Avstrijski avto zletel pri trčenju pod oporni zid

Vozač je ostal nepoškodovan, sopotnica pa si je zlomila lopatico

Na obrežni cesti pri odcepu v Grljan se je v nedeljo pripetila nesreča oziroma pravi karambol, ki pa na srečo ni zahteval človeških žrtev. Okrog 15. ure se je vozil v smeri proti Sesljanu na svojem avtomobilu TS 25057 36-letni Luigi Tonegutti iz Ul. delle Primule 3. Ko je dospel do križišča, kjer se cesta odcepi v Grljan, je začel obračati na levo. V tistem trenutku pa ga je prehitevalo avstrijski avto S 217384, ki ga je v smeri proti Sesljanu vozil 47-letni Joseph Zotter.

Avstrijski turist je skoraj prehitel tržaški avto, toda ko je začel zavijati na desno, je z zadnjim desnim blatnikom udaril v levo prednjo stran Toneguttijevega avta. Zaradi sunka je avstrijski avto zavozil popolnoma na levo, trčil v tablo, ki označuje kraj in jo polomil, nakar je brez vsakega nadzorstva predrl ograjo pušpana ob cesti ter se prevrnil na 20 m niže ležečo škarpo, kjer se je ob nekem drevesu ustavil.

Na kraj nesreče je takoj prišla prometna policija, ki je iz razbitega avta potegnila nepoškodovanega šoferja. Njegovo sopotnico 43-letno avstrijsko državljanko Josephino Zetter iz Knittelfelda pa so z avtom RK prepeljali v bolnišnico, ker se je močno udarila v desno ramo in ima verjetni zlom lopatice. Sprejeli so jo na ortopedski oddelek, kjer se bo morala zdraviti teden dni.

ZANIMIVA UTEMELJITEV OBSODBE MESARJEV

Z dodajanjem natrijevega sulfita so spremenili kakovost mesa

Za sodnike ni bilo važno vprašanje, ali so mesarji ravnali v dobri veri ali ne, pač pa vprašanje učinka njihovega početja

Nedavna pogojna obsodba štirih tržaških mesarjev, ki so dodajali mletemu mesu manjše količine natrijevega sulfita, je vzbudila povsod veliko zanimanje. Šlo je namreč za prvo obsodbo sodišča druge stopnje v Italiji, ki je v nekaterih pogledih spremenilo odnos javnih oblasti do perečega vprašanja ponarejevanja živil.

V kakšni meri pa se je spremenil ta odnos? Če skrbno proučimo to vprašanje, moramo res priznati, da ne gre pri razsodbi za neke novotarije, temveč samo za strogo izvajanje dotrajanega in v mnogih pogledih preživelega italijanskega zakona, ki ureja delovanje na področju proizvajanja in razprodajanja živil.

Smemo torej reči, da je bila v tem primeru velika zasluga tržaškega kazenskega sodišča ta, da je strogo uveljavilo načela civilnega in kazenskega zakona ter odgovarjajočih zakonskih postopkov.

Kot smo že omenili, gre v primeru tržaškega sodišča za prvo razsodbo druge stopnje. Pred sodniki prve stopnje je prišlo namreč že do vrste razprav, ki pa so se končale v nekaterih primerih z oprostitvijo obtožencev, a v drugih primerih z njihovo obsodbo. Tržaški sodniki druge stopnje so menili, da so bili obtoženi mesarji krivi. Toda krivi česa? V tem pogledu je razsodba jasna: krivi so, da so razpečavali za pristno blago, ki ni bilo pristno. Kazensko sodišče pa praktično ni razsojalo (česar ni storil niti pretor) o vprašanju, če utegne natrijev sulfit škoditi ljudskemu zdravju.

V ten dneh so kazenski sodniki podali utemeljitev svoje razsodbe z dne 7. t.m., s katero so spoznali Oscarja Menghettija iz Ul. Crispi 71, Giuseppa Polojaza iz Ul. Revoltella 16, Maria Remigia iz Ul. Sabotino 4 ter Calvina Benedettija iz Ul. Ginnastica 20 za krive ter obsodili Polojaza in Benedettija na 130.000 lir globe, a ostala dva na 100.000 lir globe pogojno.

Kot smo že poročali, je sodišče zaprosilo prof. Carretto, naj izreče o uporabi natrijevega sulfita za ohranitev mesnih proizvodov svoje mnenje. Prof. Carretta je poslal sodišču dolgo poročilo, ki pa se je zdelo sodnikom protislovno vsaj v nekaterih odstavkih. Glavno vprašanje, ki ga je sodni izvedenec načel, se je tikalo namreč vprašanja vitaminov, kajti mnogi znanstveniki so trdili in trdijo še vedno, da dodajanje natrijevega sulfita občutno prizadene hranilno vrednost vitamina B 1, ki ga v veliki meri vsebujeta goveje in svinjsko meso. Izvedenec pa je z druge strani zatrdil, da prav ta vitamin vsebujejo tudi razna rastlinska živila ter da zato ni mogoče trditi, posebno v primeru mesne in rastlinske hrane, da je dodajanje natrijevega sulfita utegnilo povzročiti določene motnje pri ljudeh, ki so uživali to meso. Z druge strani pa je treba pripomniti, je dodal prof. Carretta, da natrijev sulfit ščiti vitamin C.

Kazenski sodniki menijo zato, da je sodni izvedenec odgovoril na meglen način na vprašanje, če dodajanje natrijevega sulfita spremeni bistvo in naravno sestavo mesa. Čeprav je dejal, da ni priporočljivo dodajanje, četudi v majhnih količinah, je zaključil: «Nekateri domnevajo, toda to ni potrjeno, da dodajanje natrijevega sulfita mesu utegne spremeniti njegovo vitaminsko sestavo in njegovo vlogo pri urejanju življenjskih pojavov. Te spremembe obstajajo, toda niso samo škodljive».

Izvedenčev odgovor je po mnenju kazenskih sodnikov protisloven. V svojem prvem delu izvedenec namreč trdi, da ni potrjeno, da je dodajanje natrijevega sulfita spremenilo vitaminsko sestavo mesa; v drugem delu svoje izjave pa prof. Carretta trdi, da te spremembe ne utegnejo biti samo škodljive. Zatem sodniki poudarjajo, da izvedenčevo poročilo potrjuje na podlagi najnovejših raziskav, da sulfiti neugodno delujejo na vitamin B 1.

V nadaljevanju utemeljevanja svoje razsodbe sodniki menijo, da nekatere druge opazke prof. Carrette glede vloge vitamina B 1 in vitamina C ne igrajo bistvene vloge pri tej obravnavi. Pripominjajo namreč, da ne gre v tem primeru za to, da se ugotovi, če je natrijev sulfit utegnil ohraniti vitamin C. Gre samo za vprašanje, če je ta dodatek povzročil spremembo ene ali več prvin proizvoda.

Na podlagi najbolj merodajne farmacevtske književnosti se lahko odgovori na to vprašanje tako: dodajanje natrijevega sulfita mesu pri mletju zmanjša količino vitamina B 1, ki je bistvena in značilna prvina govejega mesa. Iz tega sledi, da je goveje meso, ki mu je bil dodan natrijev sulfit, nepristno prehrambeno blago.

V tem pogledu se ne sme torej ugovarjati razsodbi sodnika prve stopnje.

Čisto drugačnega mnenja pa so bili sodniki glede drugega vprašanja, se pravi, če so se obtoženci zavedali ali ne, da kršijo zakon z dodajanjem mesu natrijevega sulfita. Obramba je namreč trdila, da so obtoženci ravnali v dobri veri. To vprašanje je bilo za sodnike brezpomembno. Kakor hitro so ugotovili, da je dodajanje natrijevega sulfita spremenilo določene prvine v mesu, se niso več vprašali, če so bili mesarji v dobri veri ali ne. Po njihovem mnenju bi morali v tem primeru obtoženci obvestiti stranke o posebnem postopku za ohranjevanje mesa. V tej zvezi so sprejeli tožilčevo tezo, ki je poudaril, da niso mesarji nikoli poslali na pregled mesa, ki so mu bili dodali natrijev sulfit, temveč so ga enostavno prodajali.

Na osnovi teh dejstev se kazenski sodniki niso strinjali s sodnikom prve stopnje ter so zato obsodili obtožence na omenjene kazni

Bogat plen avtomobilskih miši

Neznane avtomobilske miši so v noči med petkom in soboto s ponarejenimi ključi odprle avto Volkswagen 154 Z 5674, ki je last 47-letnega ameriškega turista Simmsa Ashlaya iz Združenih držav. Iz avtomobila, ki je bil parkiran pred hotelom Obelisco na Opčinah, so neznanci odnesli tri kovčke ,deset dolarjev in fotoaparat «Kodak» v skupni vrednosti 200.000 lir.

Ko je v soboto zjutraj lastnik opazil tatvino, se je podvizal na komisariat na Opčinah, kjer jo je prijavil.

Kino na Opčinah

predvaja danes 28. t.m. ob 18. uri Globe Internacional film:

ALL'ARMI SIAM FASCISTI!

(K OROŽJU, SMO FASISTI)

Tekst Franca Fortinija

KINO «IRIS» PROSEK

Predvaja danes 28. t.m. z začetkom ob 19.30 Columbia barvni film:

DOMANI MI IMPICCHERANNO

(JUTRI ME BODO OBESILI)

Igrajo: Fred McMurray in Maggie Hayes.

Goriško-beneški dnevnik

PO VINSKI RAZSTAVI V ŠTEVERJANU

Za valorizacijo goriških Brd je potrebna najprej dobra cesta

V štirih dneh so prodali 23 stotov vina in precej prigrizka - Koncert mladinske godbe iz Gradiške

V nedeljo je bil zadnji dan uspele vinske razstave, ki so jo organizirali v Formentinijevem parku v Steverjanu člani goriške Zveze mladih kmetovalcev. Kot znano je ob tej priliki razstavilo svoj najboljši vinski pridelek 17 vinogradnikov iz Steverjana, Pevme in z Oslavja.

Že prvi dan razstave pretekli četrtek je bil obisk domačih in tujih gostov precej dober, v nedeljo pa je bil obisk še enkrat večji, saj so krajevni organi ugotovili, da je prišlo tega dne v Steverjan okrog 900 avtomobilov. Temu primerno je šlo tudi blago, tako pijača kot tudi jedača, dobro v promet. Prodali so okrog 24 hektolitrov vina, od tega precej v steklenicah, precej pršuta, salame in drugih podobnih dobrot. Med obiskovalci je bilo zlasti mnogo Tržačanov, prišli pa so tudi iz drugih sosednih pokrajin.

Popoldne od 15. do 18. ure je bil koncert godbe iz Gradiške, ki jo sestavlja kakih 30 mladih godcev, ki so želi splošno priznanje. Škoda, ker zaradi bolezni pevovodje ni mogel nastopiti pevski zbor «Gallus» iz Trsta, da bi pri kulturnem sporedu slišali tudi slovensko pesem, kar se za izrazito slovenski kraj, kot je Steverjan, tudi spodobi.

Omenili smo že, da je bilo v nedeljo v Brdih nad 900 avtomobilov in bati se je bilo, da bi ne prišlo na cesti do kakšnih večjih prometnih nezgod. Dejstvo je, da je cesta od Oslavja do Steverjana neasfaltirana in tudi drugače pomanjkljiva. Včeraj je bila v takem stanju, da pokrajinski cestar in njegov pomočnik nista vedela, kje bi začela, da bi vsaj za silo zamašila številne luknje kot posledice večjega prometa. Vedno bolj nujna se kaže potreba, da bi to cesto, ki je pod pokrajinsko upravo, dokončno uredili in asfaltirali. Proračun v ta namen je bil že napravljen in znaša 175 milijonov lir in pokrajinska uprava je poslala v Rim načrt in prošnjo za prispevek. Kaže pa, da se bo ta zadeva precej zavlekla, ker v Rimu laže čakajo z dodelitvijo potrebnega prispevka kot pa domačini in turisti na preureditev ceste.

Imeli smo praznik češenj in otvoritev «ceste vina in češenj». Toda ta otvoritev je bila le simbolična, ker je cesta vedno ista, prašna ali blatna ter popolnoma nesposobna za vsak večji promet. V takem stanju odvrača avtomobiliste, ki nočejo oprašiti in kvariti svojih vozil na njej. Če torej hočemo, da se bo na tem področju razvil turizem, ki bi lahko učinkovito pripomogel zaustaviti beg kmečke mladine z zemlje, ki je tudi tukaj zavzel zaskrbljujoč obseg, potem je cesta problem številka ena, ki ga je treba nemudoma rešiti. Tudi cesta skozi Dolenje, ki ima podoben značaj in pomen kot naša, je bila določena za poznejše popravilo. Z urgiranjem v Rimu so pospešili nakazilo potrebnega denarja za njeno preureditev in sedaj je ta cesta že skoraj dokončana. Podobni ukrepi bi bili potrebni tudi za valorizacijo področja od Pevme do Steverjana in to dokler ne bo prepozno.

Zamenjava bencinskih kuponov

Trgovinska zbornica v Gorici sporoča, da bodo z 31. majem zapadla bencinska nakazila oranžne barve za po 5 litrov in rumene barve za po 10 litrov bencina.

Namesto njih so že v razdeljevanju nakazila olivno-zelene barve za 5 in sive barve za 10 litrov. Po prvem juniju bodo stara nakazila izgubila vsako vrednost.

V NEDELJO SO GA POKOPALI V GORICI

Umrl je Ludvik Lukežič nestor goriških tiskarjev

Nad 55 let dela za slovensko tiskano besedo na Goriškem v najtežjem obdobju - Ustanovni član sovodenjske posojilnice

V nedeljo popoldne so Goričani in okoličani, med katerimi je bilo zlasti precej Sovodenjcev, spremili na njegovi zadnji poti na goriško pokopališče najstarejšega goriškega tiskarja Ludvika Lukežiča. Pokojnik, ki je dosegel lepo starost 82 let, je podlegel v soboto okrog 11. ure srčni kapi. Se nekaj tednov pred smrtjo je bil kljub visoki starosti na svojem delovnem mestu v tiskarniški pisarni v Ul. Favetti 9, kjer je tudi stanoval s sinom in družino.

Pogreb je bil ob 14. uri in se je sprevod, v katerem so nosili številne vence, razvil iz hiše žalosti v Ul. Favetti 9 do cerkve na Travniku. Med venci naj omenimo onega od uslužbencev, ter od posojilnice v Sovodnjah, poleg številnih drugih, ki so jih poklonili družina in znanci ter prijatelji. Pokopali so ga v družinski grobnici na mestnem pokopališču ob Tržaški cesti.

Pokojnik je bil markantna figura v goriškem javnem življenju in še posebej v življenju goriških Slovencev v zadnjih 55 letih. Že zgodaj je začel delati v Gabrščkovi tiskarni v Gosposki ulici, kjer je pomagal med drugim tudi pri izdaji pesmi Simona Gregorčiča. Leta 1908 je prišel v Narodno tiskarno, kjer je po nekaj letih postal njen ravnatelj, leta 1919 pa jo je prevzel sam. Leta 1923 je v Ul. Carducci odprl Narodno knjigarno, ki še sedaj deluje pod imenom knjigarna «G. Carducci». Stiri leta pozneje pa je poleg tiskarne v Ul. Favetti odprl še mizarsko delavnico.

V njegovi tiskarni so tiskali večino naprednega slovenskega tiska na Goriškem, med katerim naj omenimo znanega «Cuka na palci», ki ga je urejeval France Bevk, nekaj časa so tiskali «Goriško stražo», ki jo je urejeval Kemperle, gledališki list «Talija» in številna druga slovenska glasila, od katerih sta bila zadnja «Matajur» in «Soča», ki sta jo urejevala najprej Damir Faigelj in potem do konca Ivo Marinčič.

Tiskali so tudi številne slovenske knjige, od izdaj znane «Goriške Matice», do Budalovih, Fajglovih in Bevkovih del pa do številnih knjig za slovenske šole, med katerimi so tudi knjige, ki so izšle pod zavezniško vojaško upravo.

Se prav posebno pa je bil pokojnik navezan na posojilnico v Sovodnjah, od koder je bil tudi sam doma iz znane Lukežičeve družine. Bil je zadnji od njenih ustanovnih članov (ustanovljena je bila pred 55 leti) in bil vsa leta predsednik nadzorništva v njenem odboru. Bil je prisoten pri vseh občnih izborih te ustanove razen pri zadnjem, ko ni mogel zraven zaradi bolezni. Mnogo si je prizadeval, da bi posojilnica zgradila svoj lastni dom in ko je do tega prišlo, je stalno spremljal napredek zidarskih del. Žal ni dočakal otvoritve novega sedeža, ki bo konec prihodnjega meseca, česar se je že dolgo veselil.

Na njegov pogreb je prišel skoraj v celoti ves odbor posojilnice, s predsednikom in sovodenjskim županom na čelu in z lepim vencem, saj so vsi vedeli, da je imel pokojnik, za družino, največjo skrb za sovodenjsko posojilnico in preko nje za svoje ožje rojake in je bila njegova zasluga, da je posojilnica delovala tudi pod fašizmom, ko so vse druge likvidirali.

Ob tej hudi izgubi, ki je prizadela vso slovensko skupnost na Goriškem, katere viden in delaven član je pokojnik vedno bil, izrekamo njegovemu sinu Vladimiru in hčerki Ludoviki tudi najiskrenejše sožalje našega uredništva, pokojniku pa želimo miren počitek v domači zemlji.

TO IN ONO IZ RUPE

Asfaltiranje vaške ceste potrebno tudi zaradi turizma

Vas je še vedno brez poštnega nabiralnika - Tudi opremo v osnovni šoli je treba obnoviti

Vzdolž meje na Goriškem imamo več vasi, kjer bo nedomačin z lahkoto prekoračil državno mejo brez vodstva veščega domačega človeka, ki ga pravočasno opozori na nevarnost. Glede tega je zelo značilna lega Mirnika in Skrljevega v občini Dolenje, dalje Plešivega in Cegla v krminski občini, enako lego imajo Jazbine v števerjanski in Rupa v sovodenjski občini. Po vseh teh krajih prebivajo Slovenci in povsod se meja vije tik za zadnjimi hišami, če ne celo med njimi.

Rupa je prijazna vasica, ki se nekako plaho skriva med zelenjem, stisnjena med državno cesto in mejo. Nekdaj je imela znano strojarsko industrijo, ki jo je ustanovil domačin. Sedaj samo zapuščeno poslopje tovarne še priča o tej prvi rupenski industriji, dočim se na drugi strani ceste dviga poslopje nove kartonažne tovarne, katere lastniki so izkoristili privilegije goriške proste cone ter postavili tovarno na njeno območje, ki se prav tu končuje ob reki Vipavi. Tovarna zaposluje kakih 20 delavk in delavcev, ki pa so prav te dni z njenim vodstvom v sporu, ker jim noče plačati proizvodne nagrade, kakor je bilo dogovorjeno.

Rupa je zlasti ob nedeljah in praznikih vedno bolj privlačna točka za motorizirane turiste in izletnike, ki se radi ustavijo v njenih moderno urejenih in prijaznih gostilnah tik ob državni cesti. Prav zaradi velikega tujskega prometa, ki gre tod mimo, pa bi bilo potreba urediti v vasi še to in ono.

Predvsem naj omenimo cesto skozi vas, od šole pa tja do cerkve. Občinska uprava jo sicer redno posuje z gramozom, ali to le malo pomaga, ker jo vsak večji dež zopet razkopa. Poleg tega pa domačini, ki so v mnogih primerih delavci in morajo zgodaj zjutraj na delo s kolesi ali motocikli, le s težavo vozijo svoja vozila po debelem gramozu. Zato so mnenja, da bi bilo mnogo bolje, če bi občinska uprava poskrbela za asfaltiranje te ceste s protiprašno prevleko. Po vsej verjetnosti je občinska uprava že zaprosila za državni prispevek po zakonu za asfaltiranje makadamskih cest po naseljih in treba bi bilo samo pospešiti ugodno rešitev take prošnje ter potem takoj pristopiti k delu. Na ta način bo vzdrževanje ceste boljše in cenejše.

V vasi tudi še vedno ni poštnega nabiralnika in prav bi bilo, če bi občinska uprava tudi za to zainteresirala poštno upravo. Tak nabiralnik bi prišel prav ne samo domačinom, ampak tudi številnim izletnikom, ki se v vasi ustavijo.

Kar pa se šole tiče, so nam vaščani povedali, da je njena notranja oprema zelo potrebna obnove. Zlasti velja to za klopi po nekaterih učilnicah. Pri tem bi morda lahko kaj pomagala prefektura, kot je svoj čas omogočila opremo novega otroškega vrtca.

To je samo nekaj najbolj važnih problemov Rupe in njenih prebivalcev, h katerim bi lahko dodali še, da domači trgovci začenjajo zjutraj prepozno prodajati kruh in ga delavci, ki odhajajo v tovarne na delo, ne morejo čakati. So pa seveda še drugi problemi, o katerih bi se vaščani radi pogovorili s svojo občinsko upravo. Zato bi morda ne bilo napak, če bi vsako toliko sklicali vaški zbor in se na njem z županom, njegovim zastopnikom ali drugimi predstavniki občinske uprave pogovorili o svojih željah in potrebah ter kako jih rešiti

Nezgoda otroka na cesti

Včeraj popoldne okrog 16. ure so poklicali avto Zelenega križa v Ul. Rabatta, v Gorici, kjer se je pri igranju z drugimi otroki ponesrečil 8-letni Maurizio Polverini iz Raštela št. 69. Odpeljali so ga v civilno bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da si je deček povzročil precejšnjo rano na levem stegnu ter so ga zato pridržali na zdravljenju.

Pogajanja za delavce tovarne umetnih vlaken

Včeraj popoldne je bil na sedežu Zveze industrijcev v Gorici sestanek predstavnikov treh sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL z vodstvom tekstilne tovarne v Podgori, na katerem so proučili mezdne poviške, ki jih zahtevajo uslužbenci tovarne umetnih vlaken. Vodstvo tovarne je ponudilo povišek 7 lir na uro, sindikalni predstavniki pa zahtevajo enake poviške, kot so jih dosegli delavci pri SNIA Viscosa, to je po 20 lir na uro, znižanje delovnega urnika turnistov za poldrugo uro in za pol ure za druge delavce ter povišek spodbudne nagrade za 10 lir pri kilogramu.

Vodstvo tovarne je predlagalo ponoven sestanek za danes popoldne, da bo odgovorilo na te zahteve. Na sestanku so proučili tudi splošno stanje v tekstilnih tovarnah v Podgori in v Ronkah.

Dvolastniška dovoljenja za sekanje

Kot vsako leto morajo dvolastniki tudi letos napraviti prošnje za sečnjo lesa v svojih gozdovih na jugoslovanskem. področju obmejnega pasu. V ta namen se lahko zglasijo na sedežu društva direktnih obdelovalcev. v Gorici, kjer imajo tudi posebne obrazce za sestavo takih prošenj, ki jih je treba vložiti najkasneje do 10. junija letos.

Dvolastniki iz Standreža lahko opravijo te formalnosti pri svojem društvu v Standrežu.

Koncert zbora Seghizzi

Preteklo nedeljo je bil v dvorani Ginnastica v Gorici uspel in dobro obiskan pevski koncert, ki ga je organiziralo pevsko društvo A. Seghizzi ob priliki 30-letnice smrti svojega ustanovitelja in skladatelja Seghizzija.

Pod vodstvom pevmskega rojaka Franca Valentinčiča je zbor zapel vrsto pesmi, med katerimi je bilo tudi nekaj skladb pokojnega Seghizzija. Ubaldo Agati pa je ob tej priliki podal pregled delovanja tega društva in priporočal občinstvu, naj bi ga podprlo.

Oddaja žita agrarnemu konzorciju

Pokrajinski agrarni konzorcij sporoča, da bo po odredbi kmetijskega ministrstva prekinil nakup žita od 1. junija dalje. Zato poziva kmetovalce, ki imajo eventualno še kakšne presežke žita, naj ga pripeljej agrarnemu konzorciju najkasneje do 31. t.m. v njegova skladišča v Krminu, Romansu, Zagraju, Isola Morosini in Boscatu.

NEZGODA ZASPANEGA ŠOFERJA

Predsednik goriških padalcev se je prevrnil z avtomobilom

Iz razbitega vozila je prišel le z lahkimi poškodbami

V nedeljo zjutraj se je neki Goričan prevrnil s svojim avtomobilom in imel srečo, da je odnesel razmeroma lahke poškodbe

Okrog 5. ure zjutraj se je 38-letni Ugo Furlani iz Gorice, Ul. Morelli 38 vračal s svojim avtomobilom po Ul. III. Armata iz Trsta proti domu. Zaradi neprespane noči ga je mučil spanec. Za trenutek je zakimal in to je bilo dovolj, da je avto zdrknil s ceste preko jarka na polje, od tod pa zopet nazaj na cesto, kjer se je prevrnil. Kmetje, ki so bili ob tej uri že na polju, so prihiteli ponesrečencu na pomoč, ga povlekli iz vozila in spravili v avto Zelenega križa, ki so ga medtem poklicali, da je Furlanija odpeljal v civilno bolnišnico. Tam so zdravniki ugotovili, da je Furlani dobil le manjšo rano na čelu in na levi roki ter lažji pretres možganov. Pridržali so ga za 15 dni na zdravljenju. Precej več škode je utrpel avto, ki so ga odpeljali v garažo Aguzzoni, kjer bo počakal odločitve, da ga popravijo ali pošljejo med staro železo.

Omenimo naj, da je Furlani predsednik goriških padalcev in uradnik pri pokrajinski zvezi industrijcev.

Trčenje avta z vespo

Včeraj popoldne nekaj po 16. uri je prišlo na stikališču ulic Garzaroli in Aprica v Gorici do trčenja avta Fiat 500, ki ga je vozil Sergio Ceccherini iz Gorice Ul. Colombo 23, in vespe, ki jo je vozil 41-letni Gino Tambalo iz Gorice Ul. Aosta 120. Pri tem je naletel na slabše vespist, ki so ga odpeljali v civilno bolnišnico, kjer so mu ugotovili zlom desne roke v rami in odrgnino na levem kolenu. V bolnišnici se bo zdravil 20 dni.

Cestna policija, ki je napravila o trčenju zapisnik, je ugotovila tudi znatno škodo na obeh vozilih.

Stroj za karamele ji je zmečkal prst

Sinoči ob 20.30 so poklicali avto Zelenega križa v tovarno IMCA v Ul. Garibaldi v Gorici, kjer se je pri delu ponesrečila 19-letna Marisa Mian izLočnika Ul. Camposanto 22. Ko je dekle upravljalo stroj za zavijanje karamel ji je ta zmečkal palec na levi roki. V bolnišnici so ji nudili prvo pomoč in jo poslali domov s prognozo okrevanja v šestih dneh.

Padel je in si zlomil nogo

Včeraj ob 17. uri so pripeljali v goriško bolnišnico 14-letnega Giorgia Cecchetta iz Foljana, ki je na svojem domu tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo. V bolnišnici so ga pridržali za 30 dni na zdravljenju.

Ob 18.15 je prav tako iskal pomoč zdravnikov 8-letni Silvio Jerman iz Fare, ki si je prizadejal pri padcu na domu rano na levem kolenu, zaradi katere se bo moral zdraviti 10 dni.

Pes ga je oklal

Včeraj popoldne ob 16. uri je iskal pomoč v bolnišnici 15-letni Paolo Marega iz Gorice Ul. Pasubio 9. Malo prej ga je neki pes na cesti oklal v meča leve noge. Zdravniki so mu nudili prvo pomoč. Ozdravel bo v treh dneh.

Delavec iz Podgore se je opekel

Včeraj popoldne ob 14.30 so pripeljali v goriško bolnišnico 52-letnega Giorgia Brandolina iz Podgore Ul. Pozzo 3. Zdravniki so ugotovili, da je mož dobil opekline prve stopnje na desni roki in po obrazu ter druge stopnje na levi roki, ko je bil zaposlen na delu pri podjetju Secchia v Moši. Pridržali so ga za 15 dni na zdravljenju.

Kino

VERDI. 17.15: «Gli amanti devono imparare», A. Dickinson in Rossano Brazzi. Ameriški barvni film. Zadnja predstava ob 22.

CORSO. 17.00: «Arsenio Lupin contro Arsenio Lupin», D. Cauchy in F. Favre. Italijansko francoski črnobeli film. Zadnja predstava ob 22. uri.

VITTORIA. 17.30: «Il grande caldo», Glenn Ford in Gloria Grahame. Ameriški črnobeli film. Zadnja predstava ob 21.30. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

CENTRALE. 17.00: «Dracula nella casa degli orrori», J. Carradine in L. Chaney. Ameriški črnobeli film. Zadnja predstava ob 21.30.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna ALESANI, Ulica Carducci št. 12, tel. 22-68.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 26.5 stopinje ob 14.40, najnižjo 13 stopinj ob 4.10. Povprečne dnevne vlage je bilo 55 odstotkov.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

šport šport šport šport šport

Z JUVENTUSOM IN MILANOM NA ČASTNIH MESTIH

INTER italijanski prvak 1962-63

Palermo, Venezia in Napoli obsojeni na izpad

Inter prvak 1962-1963, Juventus na drugem, Milan pa na tretjem mestu lestvice. To je rezultat letošnjega prvenstva A lige. Na dnu pa je bolj žalostno: Palermo, Venezia in Napoli so se morali posloviti in drugo leto se bodo morali predstavljati na igriščih drugoligaških moštev. Medtem ko sta Inter in Juventus v zaključnem kolu prvenstvenega turnirja odigrala neodločeno, se je Milan z zmago v Palermu vsidral na tretje mesto, katerega je odvzel Bologni, ki je v tekmi z Genoo klonila. Genoa se je tako rešila izpada, a s tem je škodila tekmecem, ki so se morali odpovedati sanjam, da bi ohranili zelo častno tretje mesto.

34. zavrtljaj prvenstva je bil najbolj usoden za Napoli. Neapeljčani so upali na točko, s katero bi upali za rešitev. Upali so, da jim bo Atalanta prepustila pol izkupička, toda igralci iz Bergama so napravili vse, da so Neapeljčane spravili ne samo na kolena, temveč iz elitne lige. In to popolnoma zasluženo. Napoli letos ni bil vreden boljše usode. Če ne za drugega, pa zaradi skrajno nešportnega vedenja navijačev, ki ne poznajo mer korektnosti.

ALIGA

IZIDI

*Atalanta-Napoli	2-1
Fiorentina-*Catania	1-0
*Genoa-Bologna	1-0
*Inter-Torino	1-1
*Juventus-Spal	2-2
*Vicenza-Modena	1-0
*Mantova-Sampdoria	3-1
Milan-*Palermo	3-1
*Venezia-Roma	1-1

LESTVICA

Inter	24	19	11	4	56	20	49
Juventus	34	18	9	7	50	25	45
Milan	34	15	13	6	53	27	43
Bologna	34	17	8	9	58	39	42
Roma	34	13	14	7	57	32	40
Fiorentina	34	15	8	11	52	32	38
LR Vicenza	34	13	10	11	35	35	36
Atalanta	34	12	10	12	43	44	34
Torino	34	12	10	12	34	38	34
Spal	34	12	10	12	36	38	34
Sampdoria	34	11	8	15	41	50	30
Modena	34	10	10	14	36	47	30
Mantova	34	8	14	12	34	46	30
Catania	34	10	10	14	35	56	30
Genoa	34	9	10	15	32	48	28
Napoli	34	9	9	16	35	59	27
Venezia	34	6	10	18	36	51	22
Palermo	34	5	10	19	18	54	20

KONČANO SVETOVNO PRVENSTVO V KOŠARKI

Zlata kolajna BRAZILIJI srebrna JUGOSLAVIJI bronasta Sovjetski zvezi

RIO DE JANEIRO, 27. — Svetovno prvenstvo v košarki se je zaključilo z več ali manj pričakovano zmago brazilske reprezentance, ki si je ponovno osvojila naslov. Presenečenje prvenstvenega košarkarskega turnirja pa je bila Jugoslavija, ki je v zaključnem dnevu premagala tudi Sovjetsko zvezo in se tako uvrstila na drugo mesto pred reprezentanco SZ, ZDA, Francije, Portorika in Italije. Ostala mesta od 8. dalje pa so pripadla Argentini, Mehiki, Urugvaju, Kanadi, Peruju in Japonski.

Osvojitev srebrne medalje na svetovnem prvenstvu je do sedaj največji uspeh Jugoslavije, ki se je morala v prejšnjih izvedbah zadovoljiti s predzadnjim in zadnjim mestom, medtem ko v evropskih prvenstvih ni šla dlje od 6. mesta.

Največ zaslug za sobotno zmago nad Sovjetsko zvezo je imel Nemanja Djurič, ki je sam dosegel 28 košev iz igre in 4 s prostimi streli. Sicer tudi drugi niso zaostali, ker je celotno moštvo igralo s silnim poletom in pokazalo neverjetne realizatorske sposobnosti. Jugoslovani so od vsega začetka živahno napadali in ves prvi polčas je potekal v malenkostni prednosti Jugoslavije. Sicer so sovjetski košarkarji prišli samo enkrat v vodstvo, kasneje pa je pobuda ponovno pripadla Jugoslovanom, ki so prvi del igre zaključili z razliko osmih košev. V drugem delu, ko je bila prednost še večja, so Jugoslovani dopustili tekmecem, da so se nekoliko razigrali in nevarno zmanjšali razliko na 63:62. V zadnjih sekundah so Jugoslovani ponovno povečali prednost, Rusi so jo zmanjšali. Jugoslovani pa so vztrajno branili rezultat, ki jim je prinesel zmago in srebrno kolajno. Izida zadnjih dveh tekem sta naslednja:

JUGOSLAVIJA-SZ	69:67 (32:28)
BRAZILIJA-ZDA	85:81 (39:39)

KONCNA LESTVICA
(od 1. do 7. mesta)

Brazilija	6	6	0	485:411	12
Jugoslavija	6	5	1	472:424	11
Sovjetska zveza	6	4	2	426:399	10
ZDA	6	3	3	498:433	9
Francija	6	2	4	369:438	8
Portoriko	6	1	5	366:426	7
Italija	6	0	6	407:492	6

BOKS

Prvi spopadi na evropskem prvenstvu

MOSKVA, 27. — V nedeljo se je začelo evropsko boksarsko prvenstvo. V sovjetskem glavnem mestu je zbranih 155 boksarjev iz 18. držav. V prvem dnevu je Italija Paolo Vacca v mušji kategoriji odpravil s K. O. v prvi rundi Nemca Geislerja. Najbolj pa je v bantam kategoriji ugajal Jugoslovan Petrič, ki je spravil Finca Karvonena dvakrat na tla in zmagal po točkah. V prvem dnevu je tudi Jugoslovan Mirković premagal po točkah Madžara Dologyja, danes pa se je moral predati Italijanu Girgentiju. Srečanje teh dveh boksarjev mušje kategorije je sodnik prekinil v drugi rundi.

Od Italijanov je Murru, ki nastopa v srednji kategoriji, odpravil po točkah Bolgara Paparisova. V tej skupini je Zahodni Nemec Schulz premagal s K.O. v drugi rundi Nizozemca Mommersa.

PLAVANJE

BUDIMPESTA, 27. — Bivši evropski rekorder Gyula Dobay je v prvem letošnjem nastopu preplaval 100 m prosto v 55"8. Eno uro kasneje pa je za 200 m rabil 2'4"4.

9. ETAPA DIRKE PO ITALIJI

V nedeljo Durante včeraj Zancanaro

Kljub napadom, Ronchini še vedno leader Gira

LA SPEZIA, 27. — Po zmagi Duranteja v nedeljski 8. etapi, je danes privozil prvi do cilja v La Spezii 23-letni Giorgio Zancanaro, vendar ni mogel odvzeti roza majice odličnemu Ronchiniju, ki je je z vsemi silami branil in odgovarjal na vsak napad De Rossa, Brugnamija, Cribiorija in Massignana, ki so prav na njih najbolj ugodnem terenu izvedli močno ofenzivo. Danes sta bili namreč na sredi proge dva precej naporna vzpona na Ciso in Rastrello.

Medtem ko so se drugi upehali na vzponih, je Zancanaro mirno sledil poteku borbe in nato v pravem trenutku sprožil ofenzivo, na katero zaradi utrujenosti, nekateri niso mogli odgovoriti.

Zancanaro je imel smolo, da je ostal sam brez pomoči prav v trenutku ko je Ronchini organiziral protinapad. Vedeti je treba, da Zancanaro pripada edini ekipi na Giru, ki nima gospodarja, to je razpuščeni S. Pellegrino.

Današnji zaključek je bil zelo napet in razburljiv. Posebno za Adornija, ki je pustil za seboj roza majico, a se je moral zaradi počene zračnice ustaviti. Fontana in Battistini, ki sta hotela podariti zmago meščanom, pa sta padla in sta bila odrezana iz borbe za prvo mesto.

Vrstni red na cilju 9. etape Salsomaggiore — La Spezia:

1. Zancanaro Giorgio, ki je prevozil 167 km v 4 urah 49'35"
2. Carlesi Guido 4.49'54"
3. Nencini Gastone
5. Ceppi
4. De Rosso
6. Ronchini, 7. Alomar 4.50'6", 8. Taccone, 9. Fontana, 10. Sartore,

SPLOSNA LESTVICA

1. RONCHINI 52.16'47"
2. Zancanaro 1'56"
3. De Rosso 2'15"
4. Brugnami 2'27"
5. Balmamion 2'27"
6. Cribriori 3'3"
7. Massignan 3'3"
8. Carlesi 4'12"
9. Adorni 6'3"
10. Bono 6'39"

Nogomet v Jugoslaviji

Samo pol izkupička za Olimpijo in Maribor

V drugi jugoslovanski zvezni ligi sta slovenska predstavnika v nedeljo odigrala tekmi 27. kola neodločeno. Olimpija ni mogla spraviti na kolena gostujočo Lokomotivo, medtem ko se je Maribor vrnil z gostovanja z dragoceno točko v žepu.

IZIDI

Olimpija-Lokomotiva 1:1 (1:0)
Celik-Maribor 1:1 (1:1)
Rudar-BSK 3:1 (3:1)
Karlovac-Šibenik 2:2 (1:1)
Borac-Istra 5:1 (3:0)
Borovo-Famos 3:1 (2:0)
Slavonja-Split 4:1 (2:1)
Trešnjevka-Varteks 2:0 (0:0)

* * *

V slovenski conski ligi je izolski Delamaris poražen zapustil Ljubljano, kjer je gostoval pri istoimenski enajstorici. Nasprotno pa je Nova Gorica, ki je gostovala v Murski Soboti, prinesla domov obe točki.

Izidi 23. kola slovenske conske lige so naslednji:

Sobota-Gorica 1:3 (1:1)
Ljubljana-Delamaris 2:0 (1:0)
Celje-Triglav 5:1 (2:0)
Ilirija-Rudar (V) 4:1 (2:0)
Železničar-Kladivar 0:0
Rudar (T)-Slovan 0:2 (0:1)

BLIGA

IZIDI

*Como-Bari	1-1
*Cosenza-Brescia	1-1
*Triestina-Cagliari	3-0
*Messina-Catanzaro	2-0
*Alessandria-Foggia	1-0
Lazio-*Padova	3-0
Lecco-*Verona	3-1
*Udinese-Lucchese	2-1
*Parma-Pro Patria	0-0
*Sambenedet.-Simmonza	2-0

LESTVICA

Messina	35	18	11	6	47	28	47
Bari	35	14	16	5	43	25	44
Lazio	35	16	12	7	45	26	44
Brescia	35	14	14	7	39	26	42
Lecco	35	13	13	9	43	45	39
Foggia	35	14	10	11	48	40	38
Cagliari	35	12	13	10	37	31	37
Verona	35	13	11	11	37	31	37
Padova	35	13	11	11	42	42	37
Pro Patria	35	10	15	10	34	30	35
Simmonza	35	12	10	13	47	47	34
Triestina	35	11	11	13	47	54	33
Udinese	35	10	12	13	48	46	32
Cosenza	36	8	16	11	26	35	32
Catanzaro	35	10	12	13	29	40	32
Parma	35	10	11	14	29	42	31
Alessandria	35	9	12	14	27	32	30
Sambened.	35	8	13	14	29	45	29
Como	35	8	12	15	36	49	28
Lucchese	36	6	7	22	33	62	19

Prihodnje tekme (2.6.1963)
Brescia-Udinese, Lazio-Triestina, Parma-Sambenedettese, Simmenthal Monza-Padova, Bari-Messina, Pro Patria-Lecco, Foggia-Cosenza, Verona-Como, Cagliari-Catanzaro, Lucchese-Alessandria.

Totocalcio

Atalanta-Napoli	(2-1)	1
Catania-Fiorentina	(0-1)	2
Genoa-Bologna	(1-0)	1
Inter-Torino	(1-1)	X
Juventus-Spal	(2-2)	X
LR Vicenza-Modena	(1-0)	1
Mantova-Sampdoria	(3-1)	1
Palermo-Milan	(1-3)	2
Venezia-Roma	(1-1)	X
Cosenza-Brescia	(1-1)	X
Padova-Lazio	(0-3)	2
Akragas-Trapani	(4-2)	1
Chieti-Potenza	(0-1)	2

KVOTE

13 — 30.884.000 lir
12 — 1.074.000 lir

TOTIP

X X 1 2 1 2 2 X 1 2 1 1

KVOTE

12 — 2.686.851 lir
11 — 146.555 lir
10 — 9.878 lir

PO NEDELJSKEM 3:0, TRŽAČANI ŽE NA VARNEM?

Cagliari (poln rezerv) brez moči proti Triestini

Porro in Santelli - strelca golov - najboljša na igrišču

STRELCI: v prvem polčasu v 10' Porro, v 34' Santelli; v drugem polčasu v 16' Porro.

TRIESTINA: Mezzi; Frigeri, Vitali; Dalio, Merkuza, Sadar; Trevisan, Porro, Santelli, Secchi, Mantovani.

CAGLIARI: Bogazzi; Martiradonna, Mazzucchi; Serradimigni, Spinosi, Agnoletto; Gazza, Santon, Torriglia, Rizzo, Picciafuoco.

SODNIK: Babini. KOTI: 7:4 za Triestino. Gledalcev: 6.000.

Triestina je proti nekompletnemu Cagliariju požela gladko in zgovorno zmago, ki pa bi lahko bila še višja, če bi znali napadalci izkoristiti vse ali vsaj večino priložnosti, ki so se jim nudile. Toda ne glede na to, je tržaška enajstorica zaigrala dobro in učinkovito in si s priborjenima točkama znatno povečala izglede na dokončno rešitev, čeprav tudi njeni direktni tekmeci niso ostali praznih rok v borbi za rešitev.

Cagliari, ki je prišel v Trst s slovesom solidne enajstorice, je igral ležerno in brez vsakih taktičnih zapornih manevrov, svest si svojega več kot zanesljivega položaja v zgornjem delu lestvice. Zaradi tega so imeli igralci Triestine lahko delo bodisi v obrambi bodisi v napadu, kjer so bili tokrat še posebno razigrani. Santelli se je odlično odkrival in tudi nesebično razdeljeval uporabne žoge. Trevisan si je mnogo prizadeval, kar velja tudi za Mantovanija, ki pa očitno še vedno ni prebrodil krize. Posebno vlogo je tokrat imel Porro, ki je dosegel dva gola-dvojčka iz povsem enakih pozicij in na identičen način. Vsakokrat je iz kota streljano žogo prestregel z glavo in jo usmeril v mrežo in le za las je manjkalo, da ni na enak način še tretjič ukanil nezanesljivega rezervnega vratarja gostov.

Sicer pa so tudi vsi ostali več kot zadovoljivo opravili svojo dolžnost, pri čemer velja še posebej omeniti Dalia, Merkuzo, Vitalija in Mezzija, ki sicer ni imel posebnega dela, ki pa je pri vseh intervencijah pokazal izredno zanesljivost in zbranost.

Otvoritveni gol je dosegel Porro v 10' na že opisani način po kotu, ki ga je izvedel Mantovani z milimetrsko preciznostjo. Sledilo je nekaj nezanimivih minut z dvema velikima napakama Mantovanija in nepriznano enajstmetrovko v korist Triestine zaradi očitne roke Martiradonne, nato pa je Santelli v 34' po leti kolektivni akciji vsega napada z ostrim strelom drugič zatresel mrežo gostov.

V drugem polčasu je po mlačnem začetku Mantovani v 13' s silovitim strelom zadel prečko, toda že v 15' so tudi gostje zamudili priložnost, ko se je strel Torriglie odbil od droga, ko je bil Mezzi že premagan. V 16' je Porro spet z glavo na strel iz kota, ki ga je izvedel Trevisan, dosegel gol. Do kraja so se nudile lepe priložnosti še Santelliju v 27', Daliu v 30' in spet Mantovaniju v 32', sicer pa je v glavne mves polčas do zaključnega žvižga sodnika potekel v znamenju očitne taktične, tehnične in borbene premoči domačih.

ATLETIKA

Borovcem tri prva mesta

V nedeljo je bilo na šolskem stadionu atletsko tekmovanje mladincev. Borovci so zasedli tri prva mesta in so ekipno trenutno na drugem mestu. Več o tekmovanju bomo pisali jutri. Izidi so naslednji:

60 metrov ovire:
1. Lepre (Ginnastica) 9"1, 5. *Spacal* (Bor) 10"
80 metrov:
1. Venier (CRDA) 9"3, *Gombač* (Bor) in *Starec* (Bor) 10"3
Met diska:
1. *Fučka* (Bor) 39,24 m
Skok v daljino:
1. Tomasin (CRDA) 5,69, *Hreščak* (Bor) 4,76
Met krogle:
1. Plett (CRDA) 13,54, *Sancin* (Bor) 9,97
Hoja 4 km:
1. Mattagliano (Ginnastica) 21'59"
250 m ovire:
1. Marcon (Udinese) 37"2
250 metrov:
1. Giglio (Ginnastica) 31"8
600 metrov:
1. *Zerjal* (Bor) 1'35"2
1200 metrov:
1. Bacci (CRDA) 3'25"8, 2. Mihcic (CRDA) 3'26"1, 3. *Sancin* (Bor) 3'29"8
Skok v višino:
1. *Fabjan* (Bor) 1,70 m, 2. Musulin (Goriziana) 1,65, 3. Tonini (Ginnastica) 1,65
Met kopja:
1. Giacomini (Libertas Videm) 46,20, 2. *Dolenc* (Bor) 42,95 m
Štafeta 4x100 m:
1. Ginnastica Triestina 47"3, 2. CRDA (Tržič) 47"5

Jugoslovanski nogometni pokal

V finalu Dinamo premagal Hajduk 4:1 (0:1)

BEOGRAD, 27. — Šestnajsta izvedba nogometnega tekmovanja za jugoslovanski pokal je za nami. V finale turnirja, pri katerem je sodelovalo 2000 enajstoric, sta se uvrstila zagrebški Dinamo in splitski Hajduk. Srečanje se je končalo s 4:1 v korist Zagrebčanov, ki so v prvem polčasu zgubljali 1:0. Pokal je tako že tretjič končal v Zagrebu.

V nedeljo na Proseku

Poročeni s 4:1 klonili neporočenim

Pelè (pošteno zamazan s črnim mazilom) ni mogel rešiti poročene Prosečane poraza, ki so ga jim v nedeljo zadali v nogometu bolj izvežbani neporočeni vaščani. Mladi so namreč zmagali 4:1. Na tretji strani objavljamo posnetke s tekme, ki je privabila na Prosek izredno število ljudi.

Promocijsko prvenstvo v odbojki

Bor B premagal Gasilce 2:0

Borova ekipa v kvalifikacijskem turnirju za vstop v C ligo

Borovi odbojkarji slavijo v vseh kategorijah uspehe. Ženska in moška vrsta sta si že pridobili pravico nastopa na finalnem delu svojega prvenstva. Uspeh so v nedeljo še povečali mladi odbojkarji, ki so si osvojili drugo mesto na pokrajinskem promocijskem prvenstvu in s tem pravico nastopa v zaključnem delu, ki bo prihodnji mesec v Vidmu.

Po drugem povratnem kolu sta bila VIS in Bor z enakim številom točk na drugem mestu. V nedeljo pa je CRDA odščipnil šestorki VIS set in s tem naredil veliko uslugo našim, ki so brez velikih težav zmagali proti Gasilcem. Tekma VIS-CRDA je bila nezanimiva, ker imajo visovci zagotovljen nastop v III. ligi: vodstvo kluba je namreč sporočilo, da se zaradi primanjkovanja igralcev odpoveduje nastopu v B ligi.

Borova šestorka je nastopila proti Gasilcem in jih gladko odpravila z 2:0. V prvem setu so plavi takoj pritisnili na plin in dopustili nasprotnikom le dve točki. Težje jim je šlo v drugem setu, ko so mladi in požrtvovalni gasilci vodili celo 10:5. Pri tem stanju pa so se Borovi predstavniki zbudili in v naletu nizali točko za točko ter zmagali.

Izidi zadnjega kola promocijskega prvenstva v odbojki so naslednji:

L. Nazionale - Gasilci 2:1
VIS - CRDA 2:1
BOR - Gasilci 2:0 (15:2, 15:10)

Končna lestvica promocijskega turnirja za tržaško cono:

1. L. Nazionale	8	8	0	16:4	16
2. Bor B	8	5	3	12:7	10
3. VIS	8	5	3	12:8	10
4. Gasilci	8	2	6	6:14	4
5. CRDA	8	0	8	3:16	0

MEDNARODNA ATLETIKA

V Ameriki trije novi svetovni rekordi

MODESTO, 27. — Med atletskim mitingom so domači atleti zabeležili tri nove svetovne rekorde, od katerega enega, v skoku v daljino, ne bodo, ker so sodniki pozabili postaviti merilec za veter, priznali. Ta rekord, 8,33 m, je dosegel 20-letni študent Phil Shinnick, s čimer je zboljšal za 2 cm bivšo Ter Ovanesianovo svetovno znamko v skoku v daljino. Gotovo pa bodo priznali rekord, ki ga je s 5,05 m dosegel v skoku s palico Brian Sternberg. Tudi štafeta univerze Oregon je izboljšala svetovni rekord na 4x880 jardov v času 7'18"9. Prejšnji je pripadal s 7'19"4 reprezentanci ZDA.

* * *

TEMPE, 27. — Adolph Plummer je med atletskim mitingom dosegel nov svetovni rekord v teku na 440 jardov. Plummer je progo pretekel v 44"9. Prejšnji najboljši čas na svetu je pripadal Glenu Davisu s 45"7.

GORIŠKI NOGOMET

Na igrišču v Sovodnjah Sovodnje-Caprivese 1:1

Juventina je klonila v Podgori močnejšim domačinom

Včeraj so na Goriškem odigrali zadnje tekme povratnega kola diletantov druge kategorije. Na sporedu so bile samo tri tekme. Od teh so Podgorci igrali doma proti Juventini iz Standreža ter zmagali z rezultatom 4:2. V prvem polčasu so vodili gostje z 1:2, ki so pokazali lepo in naglo igro ter bi z nekaj več sreče lahko dosegli še boljši rezultat. V drugem polčasu pa so prešli v napad domačini in zmagali. Vsekakor so se gostje dobro postavili s svojimi mladimi igralci proti izkušenim in močnim domačinom, ki so bili v drugem polčasu bolj spočiti in so zato tudi zmagali. Od gostov je oba gola zabil odlični Klavčič, pa tudi Bizaj in Montico sta izvedla nekaj lepih kombinacij.

Sovodenjci so na domačem igrišču dosegli neodločen rezultat 1:1 proti Caprivese, kar je zanje po zadnjih neuspehih še kar dobro ter jim je pomagalo na predpredzadnje mesto na lestvici. Igra je potekala lepo z obeh strani in rezultat na splošno odgovarja njenemu poteku. Sovodenjci bodo morali prihodnjo nedeljo odigrati še eno zaostalo tekmo z Italo v Gradiški.

DIJAŠKE TEKME NA ROJCAH

Slovenske srednje šole so se dobro odrezale

Dijak Ivan Vižintin najboljši v metu krogle z 12.61 m

Preteklo soboto so bile na šolskem stadionu na Rojcah zaključne lahkoatletske tekme, ki jih je organiziralo šolsko skrbništvo za nižje srednje in strokovne šole iz vse goriške pokrajine. Tekmovanja se je udeležilo 15 šol in med njimi tudi slovenska nižja srednja in strokovna šola.

V splošni oceni po kategorijah je odnesla prvo mesto v kategoriji A italijanska srednja šola iz Tržiča (100,5 točke), slovenska srednja šola pa je zasedla šesto mesto z 58 točkami. V kategoriji B so prav tako na prvem mestu srednješolci iz Tržiča, slovenska šola pa je na devetem mestu z 32 točkami. Pri splošni oceni pa sta slovenski šoli zasedli osmo mesto s 70 točkami.

Med posameznimi atleti naj omenimo, da je dijak Ivan Vižintin s slovenske srednje šole v metanju krogle dosegel prvo mesto z 12.61 metra. Mario Kožlin s slovenske strokovne šole pa je v isti panogi zasedel četrto mesto B kategorije. Pri skoku v višino je bil Ivo Devetak s slovenske srednje šole peti.

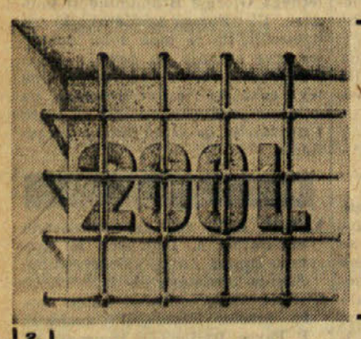

MILKO ŠKRAP

DNEVNIK IZ FAŠISTIČNIH ZAPOROV

2.

Tovariši sobe 125, kjer sem bil do odhoda zaprt, so poslali Gaspariju, Javoršku, Mrzlikarju ter meni listek s pozdravi ter dragocenim poklonom. Po pisavi sodim, da je listek napisal Jaka Vrhovc, ki je bil nedavno obsojen na smrt a pozneje pomiloščen na dosmrtno ječo. Padec fašizma mu je namreč rešil življenje kajti od takrat dalje smrtnih obsodb niso več izvrševali. Ker je Javoršek izrazil željo, naj bi listek prepustili njemu, ker bi ga rad hranil za spomin, sem zaradi tega besedilo lističa prepisal v svoj dnevnik, da ne gre v pozabo. Tako le pišejo tovariši iz sobe 125.

«Ljubljana, 11/8/1943.

Dragi tovariši Gašpari, Javoršek, Mrzlikar in Š.....!

Soba 125 Vam želi srečno pot in še bolj srečen povratek domov, ki bo itak kmalu sledil! Le korajžno! Ne klonimo duha niti za trenutek! Bog se za kaj vse to še prav pride! Vedno bomo v duhu z Vami, kakor tudi vemo, da nas boste Vi ohranili v spominu! Bili ste nam dragi in res prijetni tovariši vsi! V tem smislu Vam pošiljamo Lit. 160.— (Stošestdeset lir) in 80 kom. cigaretov! Bodite srečni in nasvidenje!!

P. S. Dodamo še 4 limona-praške Tovariši sobe 125»

Ob treh zjutraj so nas napodili iz sobe, ob petih pa so nas odpeljali s tovornjakom na postajo, vklenjene po dva in dva. Okove so nam sneli z rok šele v Kopru, kamor smo prispeli ob dveh popoldne. Na poti iz Ljubljane do Postojne je naš brzec povozil nekega železničarja in še nekoga, zaradi česar je imel vlak precejšnjo zamudo.

Vožnja v negotovost me ni prav nič vznemirjala. Privadil sem se že okovju in takim vožnjam, saj sem bil v poslednjih dveh letih že tretjič v enakem položaju. Tudi pri drugih tovariših nisem opazil prav nobene zaskrbljenosti. Nasprotno, vsi so bili polni poguma, šal in dovtipov, kakor da bi se peljali kam na svatbo. Pa tako drugače skoro ni moglo biti, saj so bili vsi prepričani, da se bodo, sodeč po položaju, vrnili domov že po nekoliko mesecih.

Naš voz so izolirali. Vse zavese na oknih so morale biti spuščene, zlasti so pazili na to na postajah. Vendar pa vse to ni moglo preprečiti, da bi se nekateri tovariši ne pozdravili s svojci in znanci, ki so kdo ve na kakšen način izvedeli o našem odhodu v Italijo in prišli zato pozdravljat vzdolž proge. Tajni kanali naše obveščevalne organizacije so delovali točno in hitro, naravnost čudovito.

Kras, naš Kras, napojen z znojem in krvjo naših toliko preizkušenih Primorcev, se mi ni zdel še nikoli tako reven in zapuščen. Skrčen in pogreznjen sam vase, kakor starec, ki umira, se mi je zdel. Zrl sem v sivo pokrajino, ki je brzela mimo mene. Pokazal se je Nanos, potem pa Vremščica in Tabor in tam preko Kucelj s Čavnom ter preko njega Goljaki. Gledal sem v nizke, sive hiše, s skoraj ravnimi strehami in vsepovsod mi je siva pokrajina, posajena z redkim, od suše in vročine uvelim in osušenim drevjem, oživljala spomine na doživetja, ko sem še tako brezskrbno preživljal tod svojo mladost. Svetli nepozabni spomini na mlada, življenja polna leta!

Tovariš, vklenjen k moji roki, kateremu sem pojasnjeval pokrajino, je bil mnenja, da ljudje tod verjetno ne znajo pravilno obdelovati polja in da je zaradi tega vse tako siromašno.

«V bodoči družbi tega ne bo,» je pripomnil. «Tudi Kras bomo morali spremeniti v rodna polja, da bo tak kakor so polja na Kranjskem in kakor so v Rusiji.»

Molčal sem. Saj je jasno, da Krasa ne bo mogel nihče spremeniti v rodno polje. In tudi če bi ga mogel, bi ga ne smel prehitro. Saj bi Kraševec umrl, če bi mu izginilo to brinje, to sivo kamenje, na katerega je tako navezan. Pa ne samo tovariš moje naveze, nego tudi ostali, ko dajejo primere, ko dajejo poudarka svojemu prepričanju, še vedno sklicujejo na Rusijo. V njej vidijo moč, ki ni več naravna, človeška. Vidijo v njej silo, ki je v stanju preobraževati svet na nadnaravni način. Morda je tako prav. Vera nam je vsekakor potrebna, čeprav nisem prijatelj pregorečega fanatizma. Toda danes nam je potrebna taka vera, ki gradi in razdira, poraja in ubija, ki uničuje in ustvarja, vera, ki prestavlja skale, vera, ki pot izglaja, vera v zmago, v vstajenje! Kdo ve, če je taka vera potrebna tudi v mirnih časih, če se o mirnih časih sploh lahko govori, toda danes nam je vsekakor potrebna. Potrebna nam je taka vera, kakor je vera tovariša, privezanega k moji roki, ki veruje, da bodo postale nekoč kraške njivice take kot ukrajinska polja, kraške hišice...! Moj tovariš gotovo ne ve o vsej ljubezni Kraševca do svoje grude, o vsem njegovem trpljenju in znoju, o tisočletnem delu tisočerih rodov, ki so nosili v zavetne kotanjice zemljo za majhno njivico, ki so jo zaščitili pred burjo z gomilami sivega kamenja. Zemlja je res revna in nehvaležna, toda če bi mogli vrednotiti trud, znoj in ljubezen Kraševca do Krasa, tedaj bi morala biti ta zemlja najbogatejša zemlja na svetu.

Prihod v Nabrežino je spremenil predmet pogovora. Kolikor so nam spremljajoči karabinjerji dovolili, so se tovariši pomaknili k oknom z razgledom na morje. Pogled na morje s Trstom v ozadju je res diven, tembolj za tistega, ki se tod pelje prvič. Tovariši so zrli na morje in vse, kar so mogli izreči, je bilo združeno v stavku:

«In je to naše morje?! In je to naša obala?!»

Zdelo se jim je ogromno, velikansko, čeprav je naša obala tako kratka. Je pač morje, čeprav s kratko obalo, je silno, je ogromno, kajti pomeni bodočnost, pomeni pot v svet.

Trst in kmalu nato Koper, kamor so nas pripeljali z malim obrežnim parnikom.

Na obrežju v Kopru se je nabralo vse polno radovednežev. Karabinjerji so jih sicer razganjali, toda v ljudeh se je opazila upornost. Ko smo šli mimo njih, so zmajevali z glavo. In četudi ne? Saj so bili med nami tovariši s polomljenimi udi, šepajoči in vendar brez usmiljenja uklenjeni v verige.

Kaznilnica! V kaznilnici še nisem bil, zato mi red, ki v njej vlada in ki je strožji kakor v sodnih zaporih, ni bil znan.

Takoj pri vhodu nad glavnimi vrati stoji napis, ki je pritegnil mojo pozornost: «Per la Patria, per la Famiglia, per Te stesso, risorgi!» Zraven napisa visi veliko razpelo.

Vstajenje?! Prerojenje?!

Je to sploh mogoče pri takem ravnanju, kakršnega imajo kaznilniški pazniki? S takim hišnim redom, kakršnega smo imeli priložnost preizkusiti že čez kakšne pol ure?! Ta napis je konvencionalnost, je ironija, je parodija, je pljunek v obraz nesrečnežu, ki je padel morda niti ne po lastni krivdi. Kako naj se kaznjenec, ki mu je naloženo, da si odkupi prostost s petnajstimi, dvajsetimi ali še več leti ječe, v kateri mu krivijo voljo in osebnost, moralno dvigne tako, da se po prestani kazni vrne spet v krog ljudi kot koristen, polnopraven človek? Fašistična zakonodaja in ječa tega ne nudita! Navadno se kaznjenec po dolgoletnem zaporu vrne v svet nasprotno prav drugačen, kakor si je morda zakonodajalec zamislil. Nujno bi morali preurediti sodstvo, ki je ostalo v marsičem še srednjeveško. Zaradi tega se obsojenec navadno vrne na svobodo s izpopolnjenim programom kriminala in s še bolj uglajeno zločinsko veščino. Uprava sama nudi dovolj prilike za to s svojimi na pol pismenimi pazniki surovih nastopov, kakor smo imeli priliko prepričati se že prvi dan.

Z dvorišča so nas odpeljali na prostor, ograjen z visokim zidom, ki je služil jetnikom za vsakodnevne sprehode. Od tu so odvedli vsakega posamezno v prostor določen za kopanje.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 - II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANCIŠKA št 20 Tel st 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3 I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14 603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 100, finančno-upravni 150, osmrtnice 120 lir — Mali oglas 30 lir beseda — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.
Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst